

DARBININKAS

LII NR. 78 SECOND-CLASS ANTRADIENIS - TUESDAY, LAKRITIS - NOVEMBER 28, 1967 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTU

TREČIASIS KULTŪROS KONGRESAS

Pradžiai protokoliniu vaizdu pristatome veikėjus ir įvykių eigą, nes prieš kongresą programa nebuvo gauta

JAV ir Kanados lietuvių trečiasis kultūros kongresas įvyko lapkričio 23-26 Chicagoje. Visi kongreso darbai ėjo Jaunimo centro patalpose. Tik kantata "Karalius Mindaugas" ir opera "Maras" buvo pastatyti Marijos aukštesniosios mokyklos patalpose.

Meno ir spaudos parodos

Padėkos dienos, ketvirtadienio, vakarą gausus meno mylėtojų būrys susirinko Čiurlionio galerijoje į sutelktines parodas atidarymą. Čiurlionio galerijos direktorius Petras Aleksa, atidarydamas parodą, pakvietė kalbėti kun. J. Borevičių, S.J., JAV LB tarybos narį ir Čiurlionio galerijos globos komiteto pirmininką. Kalbėtojas priminė Čiurlionio galerijos dešimtmetį. Prisiminta taip pat ir 60 m. sukaktis nuo pirmosios lietuvių dailininkų parodos Vilniuje.

Prof. Adomas Varnas savo kalbą ypač sustojo ties pirma dailės paroda Vilniuje, Čiurlionio galerijos steigimu Kaune ir dabartine Čiurlionio galerija Chicagoje. Ši paskutinė galerija ypač augo per pirmąjį penkmetį. Tada sutelkta apie 80 proc. visų turimų kūrinių. Antras penkmetis pasižymėjo daugiau nelaimėmis, ginčiais, net teismais. Dabar galerijoje yra 77 dailininkų 101 kūrinys. Bendrą jų vertę suviršum 40,000 dolerių.

Tą patį vakarą atidaryta ir spaudos paroda, programos vedėjas A. Gintnerio žodžiais tariant, pavaizduojanti paskutiniųjų penkerių metų piūvį. Kunigas Vyta. Bagdanavičius, MIC, Liet. Žurnalistų S-gos pirm., išskėlė spaudos laisvės vertę. Neišvengiamai nusiskusta ir tos spaudos nepakankamu vertinimu, gerbimu bei rėmimu.

Jaunimo posėdis

Penktadienio rytą posėdžiavo jaunimo organizacijų pirmininkai. Atidarė JAV LB centro vald. jaunimo reikalų vedėja D. Tallat-Kelpšaitė. Po J. Bachūno ir B. Nainio sveikinimo posėdžiui pirmininkavo V. Kleiza. Tarp artimiausių uždavinių svarstyta galimybė pasiūsti atstovus į Pietų Amerikos lietuvių jaunųjų stovyklą, jaunimo dalyvavimas nepriklausomybės atkūrimo sukakties jubiliejinių metų minėjimuose, Lietuvos žurnalo reikala.

Popietiniam posėdy svarstant jaunimo klausimus, prie jau dalyvavusių jaunimo atstovų prisijungė ir daugiau svečių, besidominčių jaunimo problemomis. A. Saulaitis, S. J., kalbėdamas apie visuomeninį jaunimo auklėjimą, pailustravo įvairius metodus auklėjančių vaikų ir jaunuolių susipratusių ir sąmoningais organizuotais bendruomenės nariais.

Pakviesti į darbo prezidiumą pirmininkais St. Barzdukas, B. Brazdžionis ir dr. K. Keblys; sekretoriais — St. Džugas, A. Eivienė ir R. Domarkaitė. St. Barzduko pristatytas pagrindinę šio kultūros kongreso paskaitą skaitė dr. J. Girmis tema "Mūsų kultūrinio gyvenimo sėkmės ir nesėkmės". (Su šios paskaitos mintimis artimoje ateityje supažindinsime Darbininko skaitytojus).

Po neilgos pertraukos prasidėjo atskirų sekcijų posėdžiai. (nukelta į 2 psl.)

Amerika ir Kremlius vėl susitinka Viduržemio jūroje

Sovietai siekia laimėti turkų palankumą, jų rūstybę nukreipti prieš Ameriką, silpninti Nato sparną, kuris pastoja jiems kelią į vidurinius rytus

Viduržemio jūroje atgijo įtampa dėl Kipro salos, dėl pto, kuris yra New Jersey didumo. Turkija, kuri yra už 40 mylių nuo Kipro, pagrasino invazija, jei Graikija nepatenkins jos reikalavimų. Saugumo Taryba lapkričio 25 greitai ir vieninai nutarė gaisro nepriesti. Prez. LBJ dar lapkričio 23 pasiuntė savo asmeninį įgaliotinį Cyrus R. Vance perkalbėti Turkijos, kad susilaikytų nuo invazijos. Yra vilčių, kad susilaikys, jei Saugumo Tarybos nutarimai bus įvykdyti: visos svetimos kariuomenės, išskyrus J. Tautų ekspediciją, turi būti atitrauktos iš Kipro.

KAS IR KAM GAISRĄ UŽKŪRĖ — gen. Grivas

Tiesioginis kurstytojas yra gen. George Grivas, kuris prieš 1960 vadovavo Kipro saloje teroristams prieš anglus, remiamas ginklais Sovietų. Lapkričio 15 jo vadovaujama graikų kariuomenė užpuolė du turkų kaimus ir 8 valandų kautynėse žuvo apie 30 turkų, o J. Tautų kariuomenė buvo nuginkluota. Turkija paskelbė ultimatumą: atsaukti Grivas, atitraukti iš Kipro salos graikų kariuomenę — kitaip graso invazija.

Turkijos akcijai pagrindas — graikai sulaužė 1960 sutartį, kuri davė 600,000 gyventojų Kipro nepriklausomybę, turkų mažumai 120,000 davė autonomiją su sava policija ir savais teismais. Pagal sutartį graikam buvo leista turėti kariuomenės 950, turkam 650, o anglam 3,000. Bet tuo nebuvo patenkintas gen. Grivas ir organizavo sąmokslą prijungti Kiprą prie Graikijos, infiltruodamas nelegaliai 7,000 kariuomenės. 1963 Grivas mėgino perversmą ir susilaukė Turkijos pasipriešinimo. Karo išvengta tik įsikišus Amerikai ir Jungt. Tautom, pridėjus ekspedicinę kariuomenę taikai palaikyti.

GAISRAS — keno naudai?

Kipro sala buvo ir liko nesantaikos obuolys. Legendose tai buvusi dievaitės Afroditės sostinė. Buvo valdoma egiptiečių, graikų, persų, romėnų, venecijiečių, kryžiuočių, turkų, pagaliau anglų (1878-1960). Grivas teroristų laikais pirštus buvo prikišęs Sovietai — rėmė prieš anglus. Dabar sovietinis interesas pasikeitė. Simpatijos graikam dingio. Šiuo metu paskelbė, kad taiką drumsčia "graikų reakcionieriai militaristai" ir "amerikiečių tam tikri sluoksniai". Simpatijas pareiškė turkam. Turkai savo ruožtu ima nusisukti nuo Amerikos. Nepalankumą užsitraukė 1963, kada Amerika grasino Turkijai nutraukti karinę paramą, jei imsis karinės veiklos prieš Kiprą. Nepalankumo neužmiršo ir dabar: prez. atstovas Cyrus Vance buvo sutiktas minios nedraugiškai ir turėjo pakeisti net aerodromą, kad nemalonumų išvengtų. O pora tūkstančių studentų akmenimis apdaužė Amerikos informacijos agentūros patalpas. Tai protestas prieš Amerikos norą sulaukyti nuo invazijos.

U.S. News a. W. Report priminė, kad Kipro artumoje sukosi Sovietų karo laivai, o A-

merikos 6-sis laivynas laikosi iš tolo. Graikijos Turkijos nesantaika, jei virstų karu, palaužtų Nato rytinį sparną, ir tada laisvojo pasaulio apsaugos nuo komunizmo linija tektų atitraukti iki Italijos ribų. To neabejotinai Sovietai ir siekia.

Amerikos vyskupų nutarimai

Amerikos vyskupų konferencija Washingtono lapkričio 13-18 pripažino katalikiškų mokyklų reikšmę ir būtinumą būti stiprinti. Dėl celibato: "būtų neatsakinga iš mūsų pusės palaukyti bet kokias viltis, kad ši drausmė bus pakeista". Pritarė vyriausybės pastangoms derėtis dėl Vietnamo; tačiau pasisakė ne už "taiką bet kuria kaina", o už Pauliaus VI išreikštą taiką, kuri "niekad negali būti atskirta nuo teisingumo valstybėm nei nuo laisvės asmenim, tautom." Pritarė kovos prieš skurdą programai. Atsisakė rekomenduoti tikėjimo reikalui naują katekizmą, versta iš olandų kalbos. Prašė Ap. Sostą, kad liturginiai bandymai akademinuose sluokniuose būtų leidžiami vietos vyskupo priežiūroje. Priėmė metinį biudžetą 9,618,000, kurių 8,140,000 skirti užsienio šalpai, 1,478,000 vidaus reikalams. Kitais metais bus išleisti platūs tikėjimo paaiškinimai ryšium su naujai kylančiais klausimais.

Konferencijoje dalyvavo 200 vyskupų.

VAGIS išgelbėjo gyvybę
TWA keleivinis lėktuvas lapkričio 20 Cincinnati aerodrome sudužo — iš 82 žuvo 66. Priežastis tebetiriama. Tai jau ne pirmas sykis šiame aerodrome. Lėktuvu turėjo keliauti Peggy Ball, 18 metų, motina ir žmona, kurios vyras yra sužeistas Vietname. Atsitiko taip, kad ji užėjo į moterų tualetą ir išeidama pasijuto nebeturinti rankinuko, kuriame buvo pinigai, bilietai, dokumentai. Pavogė. Iki išsiaiškino, išėsti lėktuvą negavo ir... liko gyva.

Vietnamo vidurio aukštumoje tris savaites trukusiose kautynėse prie Dakto žuvo 285 amerikiečiai, sužeista 946, š. vietnamiečių rasta žuvusių 1,455. Nors amerikiečiai kautynės laimėjo, bet š. vietnamiečiai atnaujino puolimus kituose ruožuose.

Ho Chi-Minh laukia, kad Vietnamo karas būtų laimėtas Amerikoje, kaip kovos dėl Dienbienphu buvo laimėtos Paryžiuje.

Av. Harrimanas, valst. sekret. pavaduotojas, lapkričio 26 kalbėjosi su Jugoslavijos Titu dėl tarpininkavimo derybom su Vietnamu.

Izraelis ir arabai konflikte tebetesia. Lapkričio 20 Izraelio patrankos Jordane užmušė 14 arabų bėglį.

DOVANĖLĖS — už sparno palaužimą

Konflikte Sovietai laimėjo Turkijos simpatijas. Bet jie balsavo už Izraelio — arabų konflikto likvidavimą, nors jis Egiptui ir ne visai priimtinas; lapkričio 4 susitarė tiesioginį oro susisiekimą tarp Maskvos

McNAMARA atsisveikins?

Apsaugos sekretorius McNamara prezidento LBJ paskirtas ateinančiam metam Pasaulinio Banko prezidentu. Nors Baltieji Rūmai nepatvirtino žinių, bet jos plačiai skelbiamos, kad McNamara pasitrauks iš apsaugos sekretoriaus pareigų. Jo vietoj jau minimi eilė — jo dabartiniai pavaduotojai Cyrus R. Vance, Nitze, Texas gub. Connally, buvęs izdo sekretorius R. B. Andersonas.

McNamara ir jungtinio štabo nuomonės dėl Vietnamo karo vis labiau skyrėsi. Nors prezidentas lig šiol rėmė McNamara,

Prezidentas prieš vidaus anarchiją

Prez. LBJ lapkričio 17 pasisakė už teisę "nesutikti", bet prieš "teise" langus daužyti, neleidži nepatinkamam kalbotojui žodį pasakyti. Reikė susistebėjimą spauda, kuri reikalauja sau "pirmojo priedo" laisvės, bet nereikalauja, kad "smogikai" — policijai tenka suimti tuos pačius nusikaltėlius po kelis kartus.

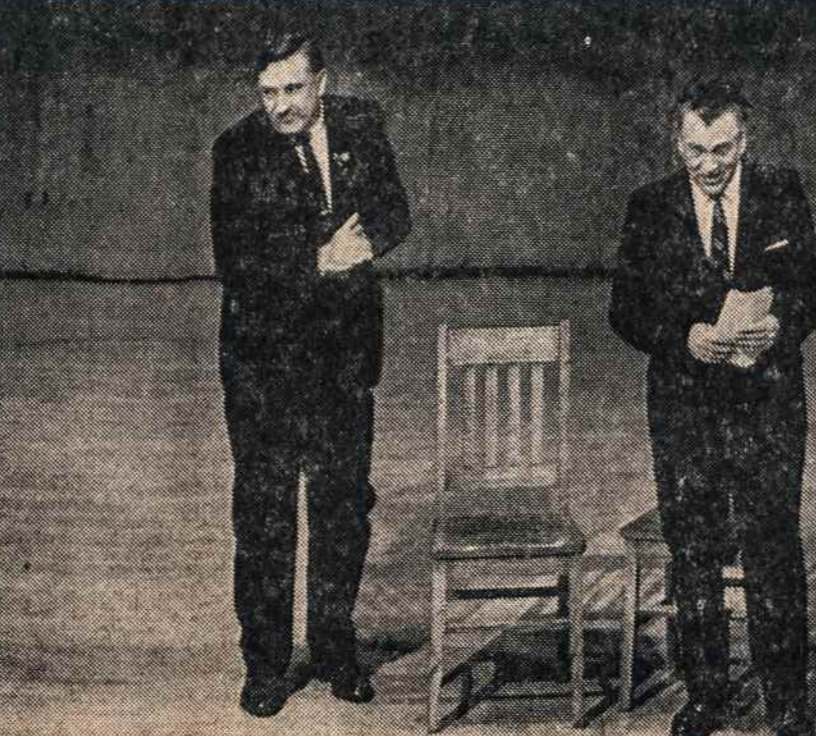
Amerika dėl savo demonstracijų palaidumo ir huliganizmo vis dažniau lyginama su kom. Kinija, — rašo U. S. News...

Vasaros negrų riaušių tyrimas pagal J. Alsop informaciją rodo, kad būta konspiracijos, kuriai pinigai ėjo iš Kubos ir Alžiro.

RESUBLIKONAI nori atgauti pasitikėjimą? New Yorko senato respublikonų vadas Brydges lapkričio 15 pradėjo formalią procedūrą Blaine priedui panaikinti. Tai truks porą metų. Respublikonai dabar ėmėsi iniciatyvos, norėdami atgauti prestižą prieš 1968 rinkimus tarp katalikų balsuotojų.

marą, bet paskutiniuose pastaruose jo neparėmė.

Kultūros kongreso literatūros vakare; rašytojų draugijos pirmininkas Al. Baronas, Antanas Gustaitis, kuriam premiją įteikia Lietuvių Fondo pirmininkas dr. A. Razma.

Kaip vykdoma imigracija Baltijos kraštuose

Rašo dr. V.S. Vardys knygoje "Problems of Communism"

Amerikos Informacijos Agentūra (USIA) leidžia kas du mėnesiai žurnalą "Problems of Communism" — didžiulį, knygos pavidalo. Jame, kaip redakcija sakosi, svarsto "įvairius šios dienos komunizmo atžvilgius". Rugsėjo — spalio nr. yra specialiai "nacionalizmui klausimam ir nacionalizmui U.S.S.R.". Apžvelgiamos atskiros tautybės ar jų grupės: ukrainiečiai, baltiečiai, armėnai, musulmonai centrinėje Azijoje, jakutai, žydai ir kt.

Apie baltiečius (The Baltic Peoples) rašo V. S. Vardys, Wisconsin universiteto politinių mokslų profesorius, kuris per eitus metus buvo komandiruotas į Vokietijoje esamus šaltinius pastudijuoti tautybių klausimo Baltijos kraštuose. Keliais straipsniais amerikiečių žurnaluose, o ypačiai 1965 knyga "Lithuania Under Soviets" jis susidarė vardą specialisto, kurio galvojimo ir išsireiškimo būdas priimtinas amerikiečiui. Tai pažymima ir šiame žurnale idėtoje recenzijoje apie jo "Lithuania Under Soviets", pažymima ir recenzijoje International Affairs žurnalo, kurį leidžia Toronto Kanados Institutas. Palankūs ir net labai palankūs atsiliepimai recenzijose sustiprina dr. V. S. Vardžio poziciją būti autoritetu sovietikoje tarp amerikiečių intelektualų. Šiuo metu dr. V. S. Vardys, rodos, yra vienintelis iš lietuvių tokioje pozicijoje...

Grįžtame prie jo 20 puslapių informacijos apie baltiečius. Joje yra skyriai: Nepriklausomybės periodas, Sovietizacija, Demografinė kaita, Kultūrinis Melting Pot, Nacionalizmas prieš komunizmą. Dabartinės tendencijos ir perspektyvos. Šioje vietoje sustojame ir atpasakojame vieną jo rašinio dalį apie "demografinę kaitą", kurios informacijos gali būti naujos ir lietuviui skaitytojui. Nors savo straipsny autorius naudojami veiki išimtinai sovietiniais šaltiniais, tačiau naudojami jais kritiškai, atsižvelgdamas

mas į sąlygas bei tikslus, kuriais sovietiniai šaltiniai informacijas duoda ar jas nutyli.

Kalbame skyriuje informuoja apie gyventojų pasikeitimą — gyventojų infiltraciją į Baltijos valstybes iš Rusijos ir Rusijos valdomų kraštų.

— Per 14 metų, nuo 1945-59, rusų ir kitų slavų grupių darbo jėgos imigracija padidėjo, ir estų gyventojų procentas nuo 87.7 nukrito iki 72.9, latvių nuo 75 iki 62 jų respublikose. Lietuvių procentas apytikriai pasilikęs tas pats (vertinama 1945 buvus 80 ir 1959 79.3 proc.); tas pats pirmiausia dėl lėčiau vykdomo supramonimo bei pramonės ypatingo tipo, kuriam užtenkamai yra vietinės darbo jėgos. Tuo laikotarpiu rusų skaičius Estijoje pakilo iš 8 procentų respublikos gyventojų iki 20.1 proc.; Latvijoje iš 10 proc. iki 26.6; Lietuvoje iš apytikriai 2 proc. iki 8.5. Tokioje kaitoje kai kurie stebėtojai Vakaruose baiminasi, kad nereikės daugiau kaip dešimtmečio ar dviejų, ir estai bei latviai savo kraštuose pasijus esą mažumos. Demografiniai veiksniai šiem kraštams iš tikrųjų ypatingai nepalankūs, nes — priešingai nei tarp lietuvių — jų gimimų skaičiai yra tarp mažiausių pasaulyje: 1955 Estijoje gimė tik 4.2 vienam tūkstančiui, Latvijoje 3.8.

Ką reiškia ši tebetrunkanti imigracija labiausiai iš Rusijos ir Gudijos ir kiek silpnėję iš Ukrainos? Žinoma, pirmiausia ją skatina žmogiškasis motyvas. Baltijos respublikose gyvenimo standartas iš tradicijos tebėra aukštesnis, ir jų gyvenimo būdas bei klimatas tebėra europiškesni. Jose yra didesnės galimybės ir meilesnis gamtovaizdis, kuris patraukia lankytojus ir vėl čia grįžti, kad čia įsikurtų pastoviai ir mėgintų gyvenimo laimę. Antra priežastis yra politinė ekonominė. Baltijos respublikose imtasi staugios ūkinės raidos neturint — išskyrus Lietuvą — užtenkamos

darbo jėgos. Baltijos ekonomistai, kaip dabar rodos, sakė tai nuo 1950 metų pradžios, bet Maskva jų neklausė. Dar daugiau — tie baltiečių vadai, kurie pramatė, kad reformos atidarys duris imigracijai, buvo išvalyti kaip "buržuaziniai nacionalistai" (1948-51) Estijoje ar kaip "tautiniai komunistai" (1959-62) Latvijoje. Maskvai buvo labai priimtinas politiniu atžvilgiu rusų gausus įkurdinimas Baltijos kraštuose, nes sovietinė tautybių politika siekė "internacionalizacijos" bei asimiliacijos.

Ukrainiečių jaunimas masiniame mitinge Madison Sq. Garden New York'e lapkričio 18. Nuotr. V. Maželis

Tokiū būdu imigracija į Baltijos respublikas buvo tęsiama. 1959-61 metais atsikėlė šimtas tūkstančių imigrantų. Pagal latvių ekonomistą B. Mezgaļi 1959-62 40 procentų reikalinos darbo jėgos buvo įvežta iš kitų respublikų, daugiausia iš Rusijos ir Gudijos. Gyventojų prieauglio padidėjimas atskaitant gimimų prieauglį rodo, kad metinis imigracijos skaičius Latvijoje 1959-65 buvo 12,000-13,000, Estijoje apie 7,000, Lietuvoje 4,000-5,000. Lietuvon skaičiai atrodo didėję paskutiniiais metais. Estijoje 1966 bendras gyventojų skaičius buvo paskelbtas 1,285,000, Latvijoje 2,262,000, Lietuvoje 2,986,000. Tautybių santykius šiuose skaičiuose nebuvo paskelbtas, bet jis neabejojamai rodytų nuolatinių rusų didėjimą Estijoje ir Latvijoje. Lietuvoje mažesnis imigracijos kiekis ir didesnis gimimų skaičius (1965 — 10.2 vienam tūkstančiui, nors skaičius mažėja) padėjo išlaikyti pusiausvyrą tarp rusų ir lietuvių grupių (Bus daugiau)

LIETUVOJE

Sportininkų humoras apie vėliavą

— Lietuvos varda, kaip vėliavą, nešame! — sudeklamavo Vilniuje net ir sportininkams skirtas laikraštis lapkričio 7, revoliucijos jubiliejinių iškilmių kulminacinę dieną.

Deklamacijų rusų revoliucijos garbei, ypač pastarosiomis savaitėmis, buvo tirsta iki šleikštumo. Jų įkyrumą didino dar ir blogai paslėptas — ar gal kai kieno tyčia neslepiamas — veidmainiavimas. Štai ir toji Sporto deklamacija apie Lietuvos vardo nešimą: girdi, Lietuvos sportininkai (suprask, rusų bolshevikų globojami) dalyvavo jau kone visose didžiosiose sporto arenose, tarptautinėse varžybose, ir pasiekė tenai garbingų laimėjimų. — jei netikit, tai štai eilė nuotraukų! Ir tikrai, nuotraukos liudija lietuvių sportininkų dalyvavimo tarptautinėse varžybose faktus, bet taip pat liudija ir kokią vėliavą jie tenai turėjo nešti: ant sportininko krūtinės uždėtas "CCCP" antspaudas (rusiškos raidės, skaitomos, kaip "SSSR"). Nėra — ir niekad tarptautiniuose pasirodymuose rusų valdymo laikais nebuvo lietuviams progos pasirodyti savininkais deklamuoja apie tuos dalyvavimus, kartodami, kad ten "mes, lietuviai", bent "Lietuva žygiuoja", — bent tu stengiasi apmaldyti nekantraujančių nepasitenkinimą primetu svetimu antspaudu ir laurų (taip pat ir ragu) auginimu rusų bolshevikų klišos diktatūrai. Bet didesnieji deklamatoriai net ir to dirbtinio raminkimo nepripažįsta. Tą pačią lapkričio 7-tąją, kai Sportas šūktelėjo apie "Lietuvos vardo nešimą", kiti Vilniaus dienraščiai skelbė vakarykščiai pasakytą Sniečkaus prakalbą, kurioj tasai deklamavo visai ką kita. Tasai vėl kartojė savo seną giesmelę, kad komunistų partija "ryžtingai kovoją prieš vietininkiškumą, nacionalinio robotumo nuotaikas ir tendencijas", ir kad "Lietuvių (?) tauta niekam nėleis pažeisti draugystės su rusų tauta".

KAUNO PUBLIKA IR RUSŲ SPORTININKAI

Apie spalio mėnesį Kaune įvykusias varžybas dėl Sov. Sgos čempionato (kur pirmą vietą laimėjo Kauno "Žalgirio" moterų komanda) kauniškių sportininkų vadovai rašo (Sportas, 1967 spalio 28) kad Kauno žiūrovai įžeidę varžybose dalyvavusias rusų komandas. Kauniškes rankininkes (komandoj vien lietuvaitės) publika gražiai palaukusi, bet, sako, "nepavydėtinėje padėtyje atsidūrė mūsų varžovės. Jų pasirodymą aiškėjejė nemaža žiūrovų dažnai sutikdavo ir atakas palydėdavo švilpimu. Nepagarbos zenitas buvo pasiekta per lemiamas moterų bei vyrų rungtynes ir

(mukelta į 4 psl.)

TREČIASIS KULTŪROS KONGRESAS CHICAGOJE

(atkelta iš 1 psl.)

Didžiojo salėje buvo svarstoma "Tautinis jaunomenės auklėjimas išsivėjos sąlygose". Klausimam nagrinėjo Juozas Masilionis, Birutė Vindašienė, Jeronimas Ignatonis, Antanas Rinkūnas, kun. Jonas Borevičius, S. J. ir Petras Maldeikis.

Spaudos sekcijoje diskusijom vadovavęs Vytautas Kasniūnas pristatė referentą kun. Pr. Garšvą, MIC, kalbėjusį tema "Spauda ir visuomenė". Išsamiai pasisakė Antanas Kučys, Algirdas Pužauskas ir Mečys Valiukėnas. Diskusijose savo nuomonės pareiškė ir daugelis iš gausių dalyvių.

Teatro sekcijoje svarstant "Teatras vakar ir šiandien" pasisakė Anatolijus Kairys, Petras Maželis ir Algimantas Dikinis bei dalis klausytojų.

Sporto sekcijoje savas problemas nagrinėjo Vita Žemaitienė, Valdas Adamkavičius, Jonas Soliūnas ir Povilas Žumbakis.

"JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros fondo" klausimais specialioje sekcijoje pasisakė Stasys Barzdukas, kun. Kęstutis Trimakas, S. J., Karolis Drunga. Moderavo Zigmas Dailidka.

Rašytojų sekcijoje, vadovaujant Česlovui Grincevičiui pasisakyta tema "Rašytojas ir skaitytojai". Nijolė Užabalienė ypač palietė vaikų ir jaunimo literatūros klausimą, o Kazys Bradūnas išryškino visą eilę su rašytojais ir jų veikalais susijusių klausimų.

Specialioj sekcijoje temą "Lietuvių dailės sankryžos" nagrinėjo Romas Viešulas, Zita Sodeikienė, Algirdas Kurauskas, Aleksandra Kašubienė.

Didžiojo salėje klausytojus patraukė tema "Religija ir kūrybinė laisvė". Šią temą nagrinėjo dr. Vytautas Bieliuskas, dr. Kęstutis Keblys, Kazimieras Žoromskis ir Juozas Strolia.

Šeštadienio vakare Marijos aukštesniosios mokyklos salėje gausi publika iš klausė naujaisiu komp. Dariaus Lapinsko kūrinii: kantatos "Karalius Mindaugas" ir operos "Maras". Abiejų tekstas — Kazio Bradūno. Dirigavo pats kompozitorius, o programoje dalyvavo solistai, choras, šokėjai ir artistai, palydint simfoniniam orkestrui. Abu kūriniai pakartoti sekmadienio popietę. Po koncerto Jaunimo centro didžiojo salėje vyko pobūvis.

Sekmadienį 9 val. ryto katalikam pamaldos vyko Tėvų Jėzuitų koplyčioj, o 10 val. — Ev. Liuteronų pamaldos "Tėviškės" parapijos bažnyčioje.

Po 10 val. susirinkus didžiojo salėn pasitenkinta diskusijom patiekiamais atskirų sekcijų nutarimais, nes Leonardas Dambriūnas, pagal programą turėjęs daryti pranešimą "Išvados ir mintys III-ji kultūros kongresas užbaigiant", neatvyko.

Uždarymas

Prasidėjus kongreso uždarymąjam posėdžiui, sudarytas platus garbės prezidentas ir dr.

Juozas Jakštis skaitė apie "Lietuvių išsivėją šimtmečio apžvalgoje". Valandą ir 17 min. trukusioje apžvalgoje išsibėgėta net nuo pirmųjų krikščionybės amžių. Po ilgos įžangos kiek ilgiau nagrinėtas dr. A. Kuršiaus-Kurcijaus, daugiau kaip prieš 300 metų pirmojo New Yorko gydytojo ir mokytojo, o taip pat ir pirmojo lietuviu emigranto Amerikoje klausimas. Apsistota prie sutartos ir priimtos datos — masinė lietuvių emigracija Amerikon pradėjo plaukti nuo 1868. Paskaitoj palyginti tuometinių emigrantų ir dabartinių tremtinių išsivėjų santykiai su savo kraštu.

Nutarimų komisija, sudaryta iš Mildos Lenkauskienės, Valdo Adamkavičiaus ir Vaclovo Kleizos, pateikė kongreso dalyviams nutarimus, kurie buvo priimti.

Po ilgokos paskaitos ne vienas nėrė iš salės, nebelaukdamas nei nutarimų nei baigiamojo žodžio. JAV LB centro valdybos pirm. B. Nainys uždarymo žody kultūros kongresą prilygino prizmei, iš kurios atspindi įvairūs pasiekti laimėjimai, arba arenai, kur ir eiliniu stebėtoju leidžiama pasiūlyti genijum ir tauta, tą genijų išugdžiusia. Neuzmiršta padėkoti kongreso rengėjams bei dalyviams.

Senjoro kun. Anso Trakio susikaupimo malda ir bendrai sugiedotą Lietuvos himnų III-sis kultūros kongresas baigtas.

SEKMADIENIAIS ATIDARYTA 12-6 • (212) 244-1346 •

Sander Furs, Inc.

GERIAUSI KAILIAI ŽAVETINAI PUOSNĖS S.ROSS

305 SEVENTH AVE. (COR. 27th ST.), NEW YORK, N.Y. 10001

Foto VYT. MAŽELIS

• vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)

• portretūra

• meno darbų nuotraukos ir kiti foto pataravimai

Tel. HY 7-4677

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

SPARTA

parduoda Telefonken, Grundig, Olympia, Zenith, Burroughs, Royal, ITC ir kt. produktus, tiesiai ir pigiau iš firmų sandėlių:

RAŠOMAS mašinėlės lietuvių ir kt. kalbomis | RADIO — stereo, consoles, transist ir kt. | PATEFONAI | ĮREKORDAVIMO aparatai | SKAICIAVIMO mašinos ect.

Katalogus ir informacijas gausite pranešę savo adresu SPARTA sav.: J. L. GIEDRAITIS, 10 Barry Drive, E. Northport, N.Y. 11731, tel. (516) 757-0055 • New York'e informuoja L. Vilkutaitis 642-2137.

LAISVĖS ŽIBURYS

Radio programa lietuvių ir anglų kalbomis sekmdieniais, 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga

Išlaikoma lietuvių radio klubo narių mokesčiai, aukomis ir skelbimais.

62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379

Vedėjai: ROMAS KEZYS — TW 4-1288 ANTANAS MAZEIKA — VI 5-6332

Nauja New Yorko mieste — parduodami ir taisomi GRUNDIG - TELEFUNKEN - BLAUPUNKT - NORDMENDE Neš. radijai, kamb. radijai, Hi-Fi (stereo), įreikordavimo aparatai, nešiojami stereo fonografai

GERMAN ELECTRONIC SERVICE CORP.

Specialistai patarnavimui ir visos dalys įvairiems Europos gamybos aparatams.

Langvai pasteklama traukiniais arba automobiliais — 61-05 39th AVE., WOODSIDE, N. Y.

Paskambinkite: TW 9-3900 ir nurodys, kaip lengva pasiekti jų vietą.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

Insurance - Real Estate JOHN ORMAN AGENCY

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — Tel. Virginia 6-1800.

110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y. Tel. Virginia 6-1800

NEW YORK CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

Paskolos — geromis sąlygomis. Aukštos palūkanos už indėlius.

86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — (212) 441-6799 6755 S. Western Avenue Chicago, Ill. 60636 — (312) 476-2242

LIUDOS MIKULSKYTES

įvairių moteriškų drabužių krautuvė

Krautuvėje yra didelis įvairių gatavių moteriškų drabužių pasirinkimas: išsiginės, balinės bei darbo suknelės, megstukai, apatinukai, bikskutės, kofinės. Čia gaunama suintiniamis gatavi moteriški drabužiai, pritaikinti įvairioms progoms ir dydžiai.

95-04 JAMAICA AVE. Woodhaven, N.Y. 11421

— Tel. 849-7240 —

HAVEN REALTY

Real Estate • JOSEPH ANDRUSIS • Insurance

Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pnigų investacijos.

Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

WINTER GARDEN TAVERN Inc.

VYTAUTAS BELECKAS Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms progoms. Be to, duodami polidodtaviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y. (Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai DALIA ir ALBERTAS RADZIUNAS, sav.

36-38-40 STAGG STREET BROOKLYN, N. Y. 11208

Telefonas STagg 2-5938

Ukrainiečių gražuolė ju tautiniame mitinge lapkričio 18 Madison Sq. Garden New York'e. Nuotr. V. Maželis

Revoliucija ir kontrarevoliucija

Revoliucija yra perversmas. Dažniausiai verčiamos valdžios ir keičiamos visuomeninės santvarkos. Šis tas įvyksta naujo, palyginus su tuo, kas buvo prieš revoliuciją. Bet nei nauja valdžia, nei naujoji santvarka nepakeičia dalykų esmės: tikslai kitaip juos sukėičia ir vertina. Kas revoliucijos vardu skelbiasi duodąs žmonėm visiška naują gyvenimą, skelbia netiesą.

Esminė revoliucija, davusi žmonėm naują gyvenimą, "istorijoje tėra buvusi viena — tai Kristaus prisikėlimas iš mirusiųjų" (Thomas Merton). Tuo ženklų yra pažymėta po Kristaus prisikėlimo besitęsianti žmonijos istorija, kurioje naujos esminės revoliucijos nebebus. Gali būti tikrai pasipriešinimas Kristaus evangelijai arba kontrarevoliucija. Šia prasme ryškiausia kontrarevoliucija yra bolševikinė, kuri iš mūsų laikų ateizmo padarė "agresyvią šėtonizmą" (Pijus XI).

Antikristinis bolševizmo charakteris raudonu siūlu eina per visus jų veiksmus ir žodžius. Tai pagrindinė bolševikinės kontrarevoliucijos žymė. Visa kita yra palenkta siekimui, kad žemėje tikėjimui vietos nebebūtų. Maskva užauja sukurti iškilmes, o bolševikiniai laikraščiai ne vien Maskvoje, bet ir kitose šalyse rašo, kad greitai nebebūsia vietos Dievui nei visatoje, nei vien žemėje.

Tą liuciferišką išdidumą padeda išpūsti ir raketiniai sputnikai. Bet kokie bebūtų išdidūs ateistų šūkavimai, kad jie užvaldysią ne tik visą žemės rutulį, bet ir planetų erdves, negali įgandinti Kristaus sekėjų.

Pergalė yra Dievo, ne žmo-

gaus rankose. Ji taip tikra, kaip buvimas Viešpaties, kuriam nereikėjo raketų, kad begalinės visatos platybėse atsirastų milijardai žvaigždžių ir nesuskaitomus amžius laikytųsi nuostabioje darnoje. Dar nebuvo žmogaus, o tos žvaigždės platybės egzistavo.

Žmonėm yra skirta pažinti Dievo sukurtą visatą bei ją užvaldyti savo gerui, kiek jie pajėgia. Bet kada žmogus ima svaigti savo moksliniuose atradimuose ir šaudo į erdves šaukdamas, kad nė dangių Dievui vietos nebūsia, tai toks išprotėjęs žmogus primena Julijų Apostatą.

Tasai imperatorius buvo užsi- mojęs nuo žemės nušluoti dar nedidelę Kristaus sekėjų bendruomenę, kuri vykdė negirdėtą žmonių gyvenimo revoliuciją. Imperatorius turėjo daugiau jėgos, negu visi ano meto pirmieji krikščionys. Savo įtūžime kartą paleidęs dangun strėlę šūkteldamas, kad ji pasiekianti ir Jėzų Nazarietį. Tačiau Julijus Apostata pats buvo strėlės pervertas ir mirdamas dar spėjęs ištarti: "O vis dėlto, Nazarieti, tu mane nugalėjai!"

Nugalės krikščionybė ir mūsų laikais. Tuo nereikia abejoti nė didžiausioje nevilty, nė gadinimuose. "Bažnyčia nė neketina užleisti kovos lauko komunistiniam ateizmui: ji kovos iki galutinės pergalės" (Pijus XII).

Pergalę yra pažadėjęs pats Kristus, kuris "visa daro nauja" (apr. 21, 5).

Tikrosios revoliucijos tikslas yra daryti nauja arba kurti, kontrarevoliucijos — griauti. Bolševikinis perversmas, kaip 50 metų patyrimas rodo, priklauso prie griaujamųjų veiksmų.

Rusiškasis nacionalizmas, nuspalvintas komunizmo, ryškiau pradėtas gaivinti nuo 1937-38 metų jaučiant, kad artėjas karas remsis ne internacionalizmu ir darbininkų masėmis "be tėvynės", o tautomis. Karui prasidėjus ir grumiantis su vokiečiais, vienu ypu susigrąžinta carinė praeitis, nustota vadinti "tautų kalėjimu". Ji apskelbta karzygiškais amžiais su tokiais didvyriais, kaip šv. Vladimiras, Aleksandras Nevskis, Dimitras Donskoj, Jonas Žiaurasis, Petras Didysis, Kotryna II, Suvorovas, Kutuzovas — su rusų tautos krikštytojais, jungėjais, carais ir generolais. Jie imta šlovinti ir garbinti tų pačių bolševikų, kurie niekino religiją, spjaudė į Rusiją ir jos praeitį, buvo susitepę paskutiniojo caro Nikolajaus II krauju.

Carų niekintojai ir žudikai pasidarė jų garbintojai. Kai didžiajame Maskvos teatre buvo statoma Petro Didžiojo drama, vieno artisto mažametis sūnus teisingai paklausė: "Tėte, ar visi carai buvo bolševikai?" Bolševikai gražino gyveniman caro laikų liaupsę "motinėlei Rusijai" (matuška Rossija); pakeitė internacionalinį savo himną (1943 XII 20); apsaugė karius Suvorovo, Kutuzovo ir Nevskio ordinais; apdėliojo juos antpečiais, kuriuos caro karininkams

buvo nuplėšę su krauju ir gyvybe. "Motinos Rusijos" gyvybė buvo išgelbėta, bet kartu išsigelbėjo ir sovietinis režimas.

Bolševikams pavyko įpūsti patriotizmą, kad rusų tauta eitų ginti krašto, neškodama versti iš valdžios savo prievartautojų ir žudikų. Pavyko taip pat sudaryti išpūdį, kad komunistai ir vakariečiai "kapitalistai" vienodai nusiteikę patriotiškai ir kovingai — tai bendras reikalas grumtis už laisvę ir demokratiją. Tasai "bendras reikalas" daug kam vakaruose apdūmė akis, kurios vis dar nepraregi, kad bolševikai nepasikeitė ir negali pasikeisti: jie tik tai "sukasi zigzagais" (Leninas).

Po karo prirėkė naujo zigzago, kai pabudintas patriotizmas ėmė grėsti suskilimu išviršinei vienybei, kuri pasidarė daug trapesnė, negu caro Nikolajaus I laikais. Apžiojus naujus milijonus svetimų tautų, Sovietų Sąjungoje rusų procentas nukrito iki 46. O rusai yra patikriausia bolševizmo atspirtis. Jai išlaikyti rusifikacija pasidarė dar labiau neapsieinama — tiesiog gyvybės reikalas; kas nerusiška, apšaukiama antikomunistiška ir eretikiška. Štai,

SIMAS SUZIEDĖLIS

te mums nebe draugai, o mūsų priešai".
Tai palieka dėsniu ir dabar siūlomajai koegzistencijai.
KOEKZISTENCIJA su bolševizmu buvo ir tebėra apgauli fikcija, kaip rodo visa bolševizmo evoliucija ir 50 metų išgyventa realybė. Bendradarbiavimo negali būti ten, kur nėra realaus pagrindo tiesai ir žmoniškumui. Bolševizmas gi yra didžiausias prieštaravimas visoms žmoniškoms idėjoms. Jei ką teoretiškai ir skelbia priimtu, kaip socialinį teisingumą, laisvę, žmonių lygybę, taiką, visuotinę gerovę, — tai praktikoje visa apverčia kitu galu, kuris smogia didžiausia socialine nelygybe, žmogaus asmens ir jo tautos suniekinimu, genocidu, teroru, skurdu ir badu, sutarčių laužymu, apgaulė ir nesiliaujančia agresija. Relkia dėl to stebėtis, kaip britų politikos šulas Winstonas Churchillis, kuris bolševikinio perversmo metu (1917-18) geriausiai buvo supratęs geriausią žmonių pabaisą ir dėl to labiausiai bolševikų nekęstas, antrąjį Didžiojo karo pabaigoje

te mums nebe draugai, o mūsų priešai".

Tai palieka dėsniu ir dabar siūlomajai koegzistencijai.

KOEKZISTENCIJA su bolševizmu buvo ir tebėra apgauli fikcija, kaip rodo visa bolševizmo evoliucija ir 50 metų išgyventa realybė. Bendradarbiavimo negali būti ten, kur nėra realaus pagrindo tiesai ir žmoniškumui. Bolševizmas gi yra didžiausias prieštaravimas visoms žmoniškoms idėjoms. Jei ką teoretiškai ir skelbia priimtu, kaip socialinį teisingumą, laisvę, žmonių lygybę, taiką, visuotinę gerovę, — tai praktikoje visa apverčia kitu galu, kuris smogia didžiausia socialine nelygybe, žmogaus asmens ir jo tautos suniekinimu, genocidu, teroru, skurdu ir badu, sutarčių laužymu, apgaulė ir nesiliaujančia agresija. Relkia dėl to stebėtis, kaip britų politikos šulas Winstonas Churchillis, kuris bolševikinio perversmo metu (1917-18) geriausiai buvo supratęs geriausią žmonių pabaisą ir dėl to labiausiai bolševikų nekęstas, antrąjį Didžiojo karo pabaigoje

Šaukiama Bendruomenės Tarybos sesija

JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos prezidiumas, pirminkaujamas Lietuvių Enciklopedijos leidėjo Juozo Kapočiaus, gruodžio 9-10 Clevelande šaukia antrąją penktosios JAV LB tarybos darbo sesiją.

Šioje sesijoje Bendruomenės ateities darbo planų ir problemų reikalais pranešimus padarys JAV LB centro valdybos pirmininkas Bronius Nainys ir centro valdybos nariai: Sviemio tarybos pirmininkas Jonas Kavalūnas, Kultūros fondo pirmininkas Anatolijus Kairys, organizacinių reikalų vedėjas Petras Petrušaitis ir jaunimo reikalų vedėja Dalia Tallat-Kelpšaitė. Taip pat sesijos svarsty- mui bei priėmimui bus pateikta centro valdybos veiklos finansinė sąmata.

Be to, specialius pranešimus sesijoj padaryt kviečiami tarybos narys ir tautinių šokių šventės rengimo komiteto pirmininkas dr. Leonas Kriaučiū-

(1944) galėjo Atstovų Rūmuose šitaip kalbėti:

"Aš nežinau kitos tokios vyriausybės, kuri net su skriauda sau pačiai taip tvirtai (solidly) laikytųsi pasižadėjimų, kaip Sovietų Rusijos vyriausybė".

Jam pritarė Stafford Cripps, buvęs britų pasiuntinys Maskvoje (1940-42): "Sovietų vyriausybė neturi intencijos . . . dinti savo teritoriją agresijos priemonėm. Rusai nenori kištis į kitų kraštų vidaus reikalus. Jie nori gyventi ir leisti kitiem gyventi (They wish to live and let live)". Neaišku, kokiam pasaulyje, tikrame ar utopiniame, gyvena tada ne tik tie du britų politikai, bet visa eilė kitų, įtikėjusių bolševikų taikingumu, gerais norais ir pažadais. Manome, kad tos utopinio daug kam prasiblaivė bent su bolševikinio perversmo 50 metų sukaktimi, kai pakartotinai pagrasyta atominėmis bombomis, raketomis ir sputnikais. Jei keno akys vis dar lieka apvilktos naivaus tikėjimo, kad su bolševizmu galima taikiai sugyventi, tai tokius aklius tegalėtų prašviesti nebet šurpi realybė, kurios nenorėtų sulaukti niekas, kam teko vienu ar kitu būdu ji patirti.

Vytautas Volentas ir dr. Antanas Klimas LB Tarybos sesijos posėdyje New Yorke Nuotr. L. Tamošaičio

LAIMA

Ir savo žygius žmonių akyse pateisinti. Aš taip tada ir Daugį įtikinėjau ir prašiau, kad savųjų kraujo nelietų, kur galima be to apsieiti. Jis paklausė, atsisėdęs rusams. Karpenko buvo laimingas, išnešė sveiką kailį, ir tu išnešei, bet štai va, dabar žiūriu į tave ir galvoju, ar vertėjo tave ginti. Gal be tavęs visa apylinkė būtų buvusi švaresnė.

ANTANAS

Laima! Ar tau jau maišosi?

LAIMA

Nesimaišo. Aš tikrai nuosirdžiai galvoju. Aš norėjau gyventi. Su Daugiu gyvenimo vis tiek nebus. Dabar Karpenko šneka gražiai, bet kai pateks į rankas, sukraus ant pečių jo ir ne jo darbus. O gyventi ir man norisi. Tikėjau, kad meilė gali iš tavęs žmogų padaryti. Sakiau: Antanas gabus, apsukrus, išradingas, tik jam reikia naujos vietos tarp naujų žmonių. Ir žmogaus, kuriu galėtų jis atsiremti, kuris vestų geran, o nemėgintų išnaudoti piktam. Tuo žmogum be jokių skrupulų, Antanėli, aš norėjau būti, o tu ko štai atėjai. Mane paimti ir nuvesti Karpenkui, kad jis keletą mėnesių panaudojės į šiukšlyną išmestų.

ANTANAS

(Apkabindamas)

Laimutėle, kaip aš galiu tave įtikinti, kad čia ne mano sumanymas. Aš norėjau jį įtikinti, kad tau jokio pavojaus negali būti, kol tu būsi kartu su Daugiu, bet jis turi savo. Kai nenorėjau su jo pakeitimais sutikti, trenkė kumščia į stalą ir sušuko: "Tu čia įsakymus davinėji ar aš?"

LAIMA

Ir tu, žinoma, pavirtai į avinėlį!

ANTANAS

O ką aš turėjau daryti?

LAIMA

Gera, einam. Aš turėsiu jam ką pasakyti.

ANTANAS

Palauk, Laimute. Žiūrėk, kokį velnią jis sugalvojo.

(Eina prie krepšio.)

Se atsiuntė aštuonis butelius benzino ir liepė sustatyti languose.

(Paėmęs vieną butelį pastato į langą už užuolaidos).

Jeigu pasiduos garuoju — gerai, o jeigu ne — namas tuoj pavirs liepsnojančiu pragaru. Į ant lango pastatytą butelį pataikyti nesunku.

(Paima kitą butelį.)

Tą pastatysiu kambarėly.

LAIMA

O kur kitus?

ANTANAS

Du ant virtuvės priebučio langu. Juos pirmiausia ir užkurs. Karpenko nenori, kad kas pro virtuvės duris bėgtų. Žinai, tarp trobų ir krūmų lengva dingti. Paskum vieną ant galinio virtuvės lango.

LAIMA

Gera. Nešam, pirma apstatysim virtuvės priebutį, paskum virtuvę. Ar salione irgi statysit?

ANTANAS

O kaip gi? Tik priekines duris paliksim laisvas. Kas norės, galės bėgti tiesiai ant kulkosvaidžio vamzdžio.

(Pasižiūri į butelį, kurį buvo paėmęs nešti į kambarėlį, pasižiūri į kambarėlio duris, paskum į Laimą.)

Kodėl nori nuo virtuvės, ne nuo kambarėlio?

LAIMA

(Uždėda abi rankas Antanui ant pečių ir valandėlę žiūri į jį šypsodamasi.)

Koks tu... Ar tau neaišku... Aš noriu užbaigti kambarėliu. Karpenko gali palaukti.

ANTANAS

O jeigu kas yra pasislėpęs? Tu juk sakei...

LAIMA

(Labai švelniai)

Eik tu, bailėli... Klausai, ką moteris prišneka. Naktį viena bijojau, tai visokie garsai buvo girdėti. Ir aš visą laiką galvoju, kad tu ateisi...

ANTANAS

Tu gi uždraudei!

LAIMA

Būtų buvę smagiau, jeigu draudimą būtų sulaužęs ir iš patamsių būtų išniręs kaip tikras partizanas.

ANTANAS

Ir mirtinai tave išgąsdinęs.

LAIMA

Tai kas. Už tat paskum būtų atpildas saldesnis už visas baimes.

ANTANAS

(Laisva ranka apkabina Laimą per liemenį ir stipriai prisispaudžia.)

Laimute, tu pagaliau mano!

(Bučiuoja kaklo šoną.)

LAIMA

(Kietai suraukia antakius ir sukanda dantis, lyg kęsdama skausmą. Paskum staiga pasisuka.)

Einam. Pirma reikia padaryti, kas reikia.

(Bus daugiau)

JURGIS JANKUS PEILIO AŠMENIMIS TRIJŲ VEIKSMŲ DRAMA

(9)

LAIMA

O aš buvau patikėjusi. Truko ilgai, bet patikėjau. Atsimeni, kiek metų man savo meilę siūlai?

ANTANAS

Aš neskaiciau nei metų, nei dienų...

LAIMA

Aš svyravau, kentėjau ir skaičiau ir dienas ir metus. Žinojau, kad kai tik su tavim nueisiu, nebus gyvenimo nei tau, nei man.

ANTANAS

Sakiau, kad tuoj išvažiuosim...

LAIMA

Kur? Kur tu galėjai nuo Daugio ir jo vyrų išvažiuoti. Tylėjau, bet dabar galiu pasakyti, kad po eiguilio šeimos išjudymo tavo valandos buvo suskaitytos. Tada atėjo pačiam vidurdienu ir sako: "Utėlė įsikūrė savuose kailiniuose ir geria kraują kitų vardų. Aš ją sutraikysiu. Ne, sutraikyti per lengva. Mes palinksim beržą eiguilio kieme, pakabinsime už vienos kojos, tegu pažiūri į savo darbą iš kitos perspektyvos.

ANTANAS

Bet ten ne mano buvo darbas. Karpenko sugalvojo apylinkę prieš partizanus nuteikti.

Lietuvos moterys prieš šešiasdešimt metų

Pirmas jų suvažiavimas Kaune

Viena žiauriausių rusifikacijos priemonių Lietuvoje buvo lietuviškos spaudos uždraudimas 19 a. antroje pusėje. Tačiau Lietuvos liaudis buvo tiek tautiškai sąmoninga, kad jokio caro grasinimai nepajėgė užgnaižti tautinės dvasios. Šiandienė pirkiose lietuviška spauda rado prieglobstį. Caro brukama rusiškais rašmenimis spauda sodietei buvo visai nepriimtina. Tyliai protestuodama, lietuvių motina prie ratelio ėmė slapta mokyti vaiką lietuviško rašto. Ji gerai pažino caro baudmės žiaurumą už lietuviybę, bet jos tautinė atsakomybė buvo stipresnė už baimę. "Vargo Mokykla" puikiai pavaizduoja to laiko lietuvių moters tautinę idėją.

19 a. Lietuvos moterėlės nesibaimino nei platinti lietuviškos spaudos. Važiudamos iš atlydais ir tolimesnę apylinkę, išsidėdavo vežimai ir šieną ir lietuviškų knygų. Šventoriuje išdalindavo kitiems valstiečiams. Nepaprasta, kad beginklė, suvargusi lietuvių moterėlė drįso priešintis raso imperializmo užmačiom. Kas gi ją skatino tai daryti? Tai toji tautinė sąmonė, ugdyta vysk. M. Valančiaus, vėliau žadinama "Aušros", "Varpo" ir kt.

Kur gi buvo tada Lietuvos dvarų dukros, bajoraitės? Ogi jos sekė lenkų madas. Kartu su savo tėvais manė, kad tik susidėję su Lenkijos bajorais galėsią išsivaduoti iš Rusijos prispaudos. Valstiečių judėjimą pajukė, vadino juos litvomanais.

Po baudžios panaikinimo, daugelis lietuvių valstiečių vaikų ėmė siekti mokslo. Atsirado iš kaimo kilusi Lietuvos inteligentija, kuri žengė savuoju — lietuviškuoju keliu ir pradėjo atkaklią kovą su rusifikacija, tautos pravoslavinimu, su lietuvių lenkėjimu.

Bet ne visos dvarų panaitės buvo apkurtę "Varpo" dūžiam — "kelkite, kelkite" ... Slaptoje lietuvių spaudoje pradėjo bendradarbiauti dvaro administratoriaus dukra L. Didžiulienė Žmona. Jos apysakaitės pasirodė "Varpe", "Ūkininke" ir bu-

vo liaudies mėgiamos. Vėliau, išsikūrusi Mintaujoje, tapo lietuvių moterų veikėja, ir jos namai buvo veiklos centru.

Taip pat iš dvaro kilusi G. Petkevičaitė-Bitė buvo bene veikliausia tų laikų visuomenininkė. Daug rašė apie socialines negeroves. Rūpinosi ir vargą patekusiais. Kartu su J. Juškyte įsteigė draugiją Žiburėlių neturtingiems moksleiviams ir nukentėjusiems dėl lietuviybės šelpti.

S. Pšibiliauskienė — Lazdynų Pelėda, susipažinusi su lietuvišiais studentais, susiprato esanti lietuvi, ir pradėjo rašyti "Ūkininke" ir kt. Savo kūryboje idealizavo kaimo žmones.

M. Pečkauskaitė — Šatrijos Ragana, gimusi Medingėnų dvare, labai jauna pradėjo bendradarbiauti "Varpe", "Tėvynės Sarge" ir kt.

J. Žymantienė-Zemaitė, dvaro aplinkoje augusi, gerai pažino valstiečių nedalią. Spausdino savo apsakas "Varpe", "Ūkininke". Jos idealas buvo laisva, nepriklausoma Lietuva.

"Aušros", "Varpo" laikų lie-

tuvės, bendradarbiaudamos draudžiamose lietuvių spaudoje, savo kūryba žadino valstiečių patriotizmą, tautinį susipratimą, smerkė socialines nelygybes ir lenkuojančio dvaro moralinį nuosmūki. Jų kūryboje tautinė idėja labai daug padėjo kovai už lietuviybę.

Po 1905 Rusijos revoliucijos ir Lietuva pajuto laisvės dvelkimą. Kultūrinis veikimas pagyvėjo. Šalia įvairių draugijų pradėjo organizuotis ir moterų organizacijos — Lietuvos Moterų Susivienijimas. Tais pat metais subruzdavo moterų ir šiaurios sodietės susivaižiavo Latvėnuose ir reikalavo sau lygių teisių. Aišku, po ilgo prispaudos laikotarpio sunku tikėtis planingo suvažiavimo, tik reikšminga, kad ir kaimų moterys pajuto visuomeniškumo reikalą.

Tačiau ir po 1905 revoliucijos lietuvių neturėjo pilnos veikimo laisvės. Jokie politiniai susirinkimai nebuvo leidžiami. Iš savo močiucių ar tetų pasakojimų esame girdėję apie tų laikų jaunimo gegužines, vaidi-

nimus, choras, vakarėlius. Studentija per vasaros atostogas kaime suruošdavo visokių pramogų, po kurių priedanga slėpėsi svarbi lietuviybės planai. Rusų žandarai dar tebesiautė. Tekdavo ką nors sugalvoti, kas išblaškytų žandarų įtarimą. Neapsieita ir be įdomių nuotykių.

Lietuvių moterų visuomeninės veiklos raidoje reikšmingų įvykiu yra pirmasis visos Lietuvos moterų suvažiavimas 1907 Kaune. Nebuvo lengva ir paprastą suvažiavimą organizuoti, nes po 1905 revoliucijos, siaučiant carinei reakcijai, nesiliovė kratos, areštai. Lietuviškoji veikla buvo griežtai suvaržyta. Tačiau "nesulaukysi upės bėgimo", — ir moterys intensyviai ruošėsi savo suvažiavimui. Joms daug pagalbėjo Kauno kapitulės prelatas Januškevičius, kurio iniciatyva atsirado ir pirmasis lietuvių laikraštis Kaune.

Iš Kauno gubernatoriaus Verivkino išsiritūpinta suvažiavimui leidimas. Veriovkinas buvęs kiek nuolaidesnis lietuviams, gal būt todėl, kad turėjęs tarną lietuvių, kuris visada užtardavęs lietuvių savo ponui. Anot S. Banaitytės-Nasvy-

tiesės pasakojimo, suvažiavime dalyvavo labai daug moterų iš įvairių Lietuvos apylinkių. Buvę daug sodiečių.

Kadangi tada nebuvo leidžiama jokių politinių sąjūdžių, tai 1907 pirmojo moterų suvažiavimo programoje buvo vien moterų teisių lygybės reikalavimai ir kultūriniai reikalai. Suvažiavimas buvęs entuziastingas. Moterys atsukbėjo iš įvairių Lietuvos kampelių ginti savo teisių, kas tada buvo labai madoje vakarų pasaulyje. So-

dietės, atitrūkę nuo darbų, ieškojo bendravimo, naujų minčių visuotiname moterų suvažiavime. Lietuviybės darbas dar nebuvo baigtas. Sodiētės norėjo išgirsti šviesesnių moterų — inteligencijų žodžių, kas toliau darytina.

Po suvažiavimo atsirado dvi moterų organizacijos: Lietuvių Moterų Sąjunga ir Lietuvių Katalikių Moterų Draugija. Ir toliau, nepriklausomoje Lietuvoje, moterys bürėsi prie šių organizacijų. I. Banaitienė

NAUJOS PLOKŠTELES

Graži dovana Kalėdų švenčių progai. Tai "Linskmų Kalėdų" — nauja ilgo grojimo plokštelė, kurioje "Rūtos" lietuvių ansamblis įdainavo šias kalėdines giesmes: Leiskite rasą, Tyliąją naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šiandieną, Linskmų giesmę, Sveikas Jėzau gimis, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Šventa naktis, Angelai gieda danguje. Kaina: stereo -5.00, mono -4.00. Persiuntimui pridėdama 50 c.

"Lietuviškos senos ir naujos dainos" — nauja ilgo grojimo plokštelė. Įdainuota: Užstalės daina, Prieš tolimą kelionę, Pavasario linksmybės, Bobutė ir Pilypėlis, Sią naktelę, Aš augau pas tėvelį, Tinginė boba, Oi tu Jieva, Jievuže, Oi laukiau laukiau, Stikliukėlis ir Mergužėlė brangi. Dainuoja: R. Marijošius, V. Noreika, L. Abarius, A. Mikalauskaitė, A. Staškevičiūtė, S. Petkevičius, V. Daunoras ir mišrūs chorai. Išleido Eurotone Co. Kaina: mono 4 dol., stereo 5 dol.

NAUJA ILGO GROJIMO PLOKŠTELĖ

"Dainuojų jums, Aurelija". Mano gitara, Meilės ilgesys, Melsvas drugelis, Vandens lėlijos, Aukso žiedai, Ažuolų šlamesys, Baltos rožės, Einu namo, Vasaros lapai, Jau niekad ir Mama. Lengvos muzikos stereo plokštelė — kaina 5 dol. (Persiuntimui 50 c.).

Liet. kalėdinių atvirukų galima įsigyti jau dabar. Dėžutė su 14 įvairių atvirukų ir persiuntimu kaštuoja tik 1.10 dol. Kreiptis: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Lietuvos general. konsulo J. Budrio atsiminimai "Kontržvalgyba Lietuvoje" ką tik išėjo iš spaudos. 224 psl. knygoje autorius vaizdžiai apžvelgia kontržvalgybos veiklą Lietuvoje, netrukus po nepriklausomybės atgavimo. Snipų ir kitų įtartinų asmenų sekimas ir jų kenksmingų siekimų atidengimas skaitytoją suždomina ir pagauna. Kaina 2.50 dol. Sią ir kitas lietuviškas knygas bei plokšteles galima įsigyti Darbininko administracijoje: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

SKUBĖKITE PIRKTI, KOL MES BANDOME PAVYTI SUVĖLUOTĄ GAMYBĄ!

Dėl streiko mes praradome 61 biznio dieną. Prarastą laiką norime išlyginti lengvesnėmis pardavimo sąlygomis ir geresnių idėjų Fordais.

1968 FORD

Tylus. Stiprus. Gražus. Puikus automobilis kelionėms.

21 modelis, pirmaujant LTD, XL fastbacks ir Country Squires — vienintėliai šios rūšies automobiliai su standartinėmis stiprioms grotelėmis ir nepastebimomis priešakinėmis lempomis. Galingi priešakiniai disko stabdžiai, kai užsakote jėgos stabdžius ir Select Shift Cruise-O-Matic, vienintėlė trijų greičių transmisija, kuri veikia automatiškai arba ranka su kiekvienu motoru.

1968 LTD by Ford... 2-Door Hardtop

Tiktai MUSTANG

gali tai padaryti!

Mustangas, didysis originalas! Trys pasakiškos rūšys: kietastogis, fastbekas (nuleistu viršum) ir atidengiamas. Tiktai Mustangas duoda jums visas šias standartinės naujovės: kubilinė sėdynė, greičiams keisti lazdelė, naujas liuverninis viršus su integraliniais pasukimo rodikliais. Visa eilė kitų priedų, kurie leidžia jums patiems pasistatyti savas sporto arba liuksusines mašinas.

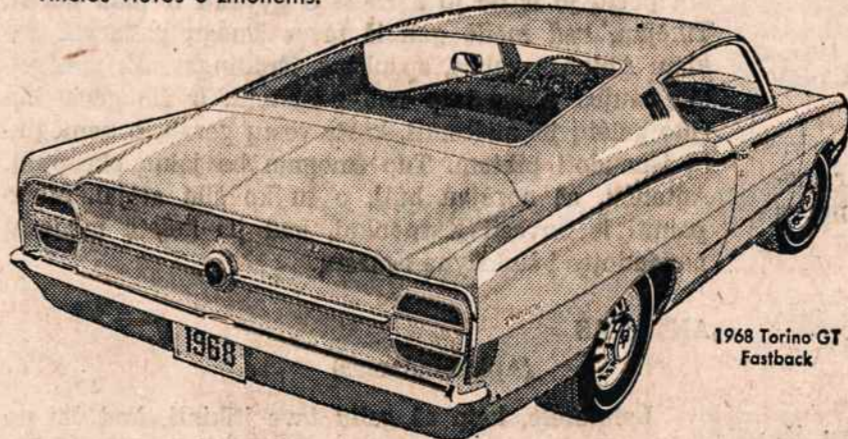
1968 Mustang Hardtop

Fordo naujausioji didžioji idėja!

TORINO

Šešios naujos lenktyninės vidutinio dydžio mašinos nuolaidžiais GT užpakalais, turinčios vietos 6 žmonėms.

Šešios visai naujos rūšies mašinos. Dviejų durų kietaviršiai su formaliu arba fastbeko stiliumi, 4 durų sedanai, GT, atidengiami. Kiekvienas su liuksusine 116 colių ašies važiuote. Priedo dar Torino transp. mašina ir aštuoni Fairlane Torino inspiruoti stiliumi.

1968 Torino GT Fastback

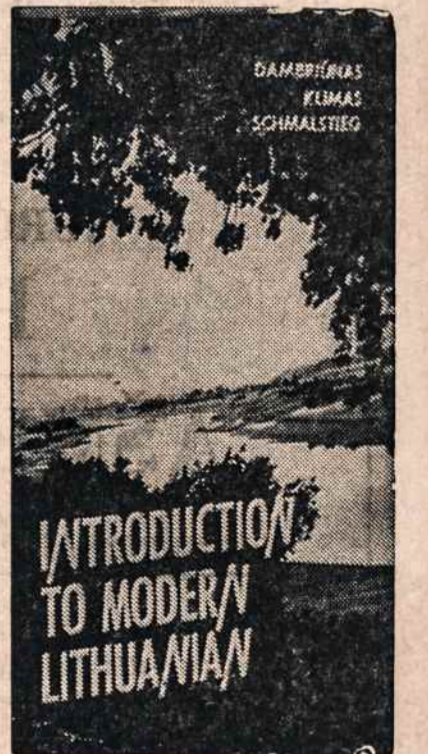
NIEKUR KITUR JŪS NERASITE ČIA SUMINĖTŲ GERESNIŲ IDĖJŲ!

Geresnės idėjos Thunderbird mašinos: pasirinkti 2 durų kietastogį, 2 durų Landau arba patį pirmąjį (6 kelevių) Thunderbird, 4 durų Landau! Geresnės idėjos Falconai: Vietos šešioms (daugiau vietos, negu bet kurioje kompaktinėje mašinoje), jėgos daugiau negu reikia, tikrai didelė bagažinė, 7 modeliai. Geresnės idėjos patogumams: galima pasirinkti automatišką važiuotės kontrolės sistemą, visam laikui parenkamą oro vėsinimą, 7 kryptimis palankiamas valras. Geresnės stiliaus idėjos: tiktai standartiniai XL, LTD ir Country Squire turi lietas grotelės ir nepastebimas priešakinės lempas. Turi dar žymiai dau-

giau dalykų. Geresnės idėjos važiuvimui: V-8 pajėgus cilindras nuo 302 iki 427 kubinių colių hidraulinių stūmoklių. Trijų ar keturių greičių lazdelė beveik su visais V-8, parenkamas pakelimas prie kiekvieno motoro. Geresnės idėjos vežimams: Fordas, Wagonmaster, turi didžiausią pasirinkimą vežimų ir visas geriausias vežimų idėjas: Dviejų krypčių magiškas DoorGate, užpakaliname lange įrengtas oro kryptis, dvigubos krypties užpakalinės sėdynės. Be to, yra dar daugiau: Išimtinai Fordo dviejų kartų metuose priežiūra, ir daugybė naujų Ford Motor Co. saugumo priemonių. Aplankykite Fordo pardavėją šiandien.

Aplankykite geresnių idėjų - geresnių sąlygų žmogų — jūsų Fordo pardavėją!

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nėmokitantiems ir neadaug mokantiems lietuviškai — puiki galimybė išmokyti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuvių pranciškonai Brooklyn. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradėti mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol. Abi knygas galima užsisakyti:

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

Kardinolas lietuvių komitete

Besirengiant tinkamai paminėti 50-tą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį, ypač svarbu susilaukti tautos ir pritarimo iš įtakingųjų amerikiečių tarpe.

Su dideliu tad džiaugsmu Philadelphiaje ir jos apylinkėse gyvenantieji lietuviai sutiko žinią, kad Philadelphiajos arkivyskupas kardinolas John J. Krol sutinka priimti jubiliejinį metų komiteto garbės pirmininko pareigas. Savo lapkričio 10 dienos laiške rašytame prel. dr. Vyt. Martusevičiui kardinolas Krol suteikė "tėvišką apaštališką palaiminimą" komiteto nariams, besirengiantiems paminėti 50-tą Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, ir pabrėžė jog "su malonumu priima komiteto garbės pirmininko pareigas".

Tai didelis laimėjimas ne tik Philadelphiajos, bet ir Pittsburgho, Allentowno, Scrantono, Wilkes Barres lietuviams. Tai padės greičiau susilaukti paramos iš vietos vyskupo.

Malonu paminėti, jog kardinolas Krol jau nebe pirmą kartą parodo simpatijų lietuviams. Su padėka prisimename jo suteiktą audienciją Philadelphiajos pabaltiečių komiteto nariams, minint 25 metų sovietų okupacijos sukaktį, jo išreikštą nuosirdžius patarimus laisvinimo kovos metodų sekmingesniai panaudojimui, ganytojiško laiško išleidimą ir 1965 m. birželio 13 d. paskelbimą Pabaltijo Maldos Diena Philadelphiajos vyskupijoje. Ne vienas iš lietuvių buvo malon-

niai nustebintas ir sujaudintas, kai net aurių parapijų bažnyčiose buvo minimas pavergtos Lietuvos vardas ir mišių metų raginama melstis už pavergtuosius pabaltiečius.

Philadelphiajos jubiliejinio metų komitetas yra dėkingas Sv. Jurgio parapijos klebonui prel.

dr. Vyt. Martusevičiui už tarpininkavimą, rūpinantis gauti kardinolo Krol pritarimą. Padėka taip pat priklauso inž. J. Ardžiui, dr. K. Gudėnui ir R. Mironienui, paruošusiems tekstą laiško, kuris supažindino kardinolą su artėjančia sukaktimi. **A. Gė.**

WORCESTER, MASS.

Tradicinė Lietuvių Bendruomenės vakarienė su programa rengiama gruodžio 2, šeštadienį, 6:30 val. vak. Maironio parke.

Lietuvių Organizacijų tarybos valdyba lapkričio 12 Lietuvių Piliiečių Klube surengė pirmųjų Worcesterio lietuvių paminėjimą. Invokaciją, atkalbėję Aušros Vartų parapijos administratorius kun. Albinas Jankauskas, įžanginį žodį tarė tarybos valdybos pirm. Pr. Stanelis, nušviesdamas tarybos reikšmę Worcesterio lietuvių gyvenime.

Apie pirmųjų lietuvių išikūrimą Worcesteryje ir jų veiklą kiek plačiau kalbėjo Pr. Pauliukonis. Jo surinktais duomenimis, pirmiausiai lietuviai apsigyveno apie 25 mylias į vakarus nuo Worcesterio, Hardvicke, pasūkininkus apie 1870. Iš čia kiek vėliau bandė lietuviai kurtis ir Worcesteryje. Apie 1876 jau keli lietuviai buvo mieste, bet jie dar neišsilaikė. 1881 atvyko pirmoji žinoma Stasio Kupsto šeima į Worcesterį. Ji rado tik vieną lietuvių Streimikį. Po poros metų atvyko dar keli lietuviai į Worcesterį. Pirmieji Worcesterio lietuviai pionieriai buvo trys Kupstai — Andrius, Stasys ir Vincas, Jokūbas Botinas, Jonas Karpavičius, Juozas Gražulis, Adomas Gražulis, Tomas Migauskas ir dar keli kiti, kurių pavardės jau nebežinomos. Apie 1890 įsteigta pirmą pašalpinę Sv. Juozapo draugija, bet ji ilgai neišsilaikusi. 1891 sausio 18 įsteigta Sv. Kazimiero pašalpinė draugija, kuri dar ir šiandien veikia. Jos iniciatyvos dėka įsteigta ir Sv. Kazimiero parap. 1894. 1891 pirmą kartą Worcesterio lietuvius aplankė iš Brooklyno lietuvis kun. Andrius Juodišius, jis vėliau parūpino pirmą kleboną kun. Juozą Jakštį, kuris suorganizavo ir parapiją.

Suorganizavus Sv. Kazimiero parapiją, steigėsi viena po kitos parapinės draugijos. Daugiausia draugijų įsisteigė kun. Jono Jakaičio klebonavimo metu (1913-1929). Tai bene žymiausias Worcesterio lietuvių veikėjas. Nežiūrint, kad parapija vykdė bažnyčios ir mokyklos statybas, Worcesterio lietuviai karo nukentėjęs lietuviai yra surinkę virš 50,000 dol. ir Lietuvai atstatyti nupirkę Lietuvos laisvės paskolos ląks-

tų už 130,000 dol. Kun. J. Jakaitis dėl vykdomų statybų per ilgai uždelsė naujos lietuvių parapijos Aušros Vartų steigimą (1925) ir dėl to pietinėje miesto dalyje gyveną kai kurie lietuviai prisijungė prie lenkų parapijos. Šiandien yra keturi svarbiausi Worcesterio lietuvių židiniai: dvi parapijos, Lietuvių Piliiečių Klubas ir Maironio Parkas. Iš 150,000 miesto gyventojų lietuviai sudaro 10 proc. bet dėl vienybės ir lietuviškų reikalų supratimo stokos nepajėgia nė vieno atstovo praveisti į miesto tarybą.

Pr. Pauliukonio kalbą papildė A. Tamkus, J. Dvareckas ir M. Watkins. Tik gaila, kad kai kurie nesuprato prelegentų gerų norų duoti bendrą Worcesterio pirmųjų lietuvių gyvenimo bei veikimo vaizdą ir savo netaktiškumu išsišokimu visur ieškodami tik savo asmenišką garbės, pasėję tam tikrą kartelio lietuvių tarpe. Kalbas pajavairino gražiomis deklaracijom A. Venclauskas ir E. Jurkėnienė.

Balfo Worcesterio skyrius, kurios valdybą sudaro P. Babickas, kun. J. Steponaitis ir pirm. O. Tareilienė, lapkričio ir gruodžio mėnesiais vykdė rinkliavą Balfo reikalui. Tam tikslui leidžia ir dailininko Rūkštelės paveikslą. Už paaukotą kiekvieną dolerį gauna ir vieną bilietą laimėjimui. Aukas renka valdybos nariai ir kiti asmenys (J. Matuzaitis, E. Meilus, V. Mačys, Pr. Pauliukonis), Worcesterio lietuviai prašomi minėtiems asmenims įteikti, jei ir nebūtų asmeniškai paprašyti, Balfo reikalui skirtą auką. **Pr. P.**

Los Angeles, Calif.

Gruodžio mėnesio pirmoj pusėj Los Angeles lietuvių kolonijoj įvyksta trys reikšmingi kultūriniai įvykiai:

Lengvosios muzikos koncertas muzikės G. Gudauskienės vadovybėj įvyksta gruodžio 2 Sv. Kazimiero parapijos salėj. Programą atliks B. ir R. Dabšiai, O. Deveikienė, B. Gričienė, S. Mažiulienė, A. Polikaitis, V. Saras, B. Seliukas ir L. Zaikienė. Į programos atlikimą taip pat įjungiamas G. Gudauskienės vedama jaunimo "Baltijos vėjų" kapela ir Santa Monica šeštadieninės mokyklos orkestrėlis.

Statomos ištraukos iš "My Fair Lady", "South Pacific", "Sound of Music" ir "Linksmosios našlės".

Solistės Juzės Augaitytės dainavimo studijos mokiniai su savo mokytoja metinio koncerto proga. Koncertas buvo lapkričio 12 Ethical Society salėje Philadelphiaje. Nuotr. V. Gruzdžio

HARTFORD, CONN.

Svč. Trejybės parapijos rudenis mugėje p. Simkienė rodė savo filmus iš kelionės į Maskvą ir Vilnių. Ji gana objektyviai papasakojo savo kelionės įspūdžius. Žmonių į mugę atsilankė gana daug.

Amerikos lietuvių legijono Sabonio posto metinis banketas sutraukė apie 200 svečių, jų tarpe buvo ir aukšto rango amerikiečių karių. Banketo programą pradėjo posto vadas Walter Pattersonas ir pristatė programos vedėją inž. Antaną Mazalą. Banketas praėjo nuotaikingai.

Klubiečiai lapkričio 18 surengė meninę programą — koncertą ir šokius. Žmonių atsilankė labai mažai, kokia 50. Tai žinoma, visus slėgė. Programą išpildė Aido choras, vadovaujamas Jurgio Petkaičio. Choras padainavo: J. Gruodžio — Sil-

tas gražus rudenėlis, J. Gaubo — Dul dul dūdelė, K. V. Banaičio — Atsikėlus anksti ryteli, St. Simkaus — Oželi, J. Strolis — Valio, dalgeli, A. De curtis — Sorento, J. Svedo — Anoj pusėj Nemunėlio, L. Dambriūno — Pradės ausrelė aušti, J. Svedo — Subatėlė.

Chorą sudaro apie 20 asmenų, kurie yra gerai susidainavę ir paklusę savo dirigentui. Tad ir choro įspūdis geras. Reikia tik pasidžiaugti Aido choro laimėjimais.

Vėliau buvo šokiai. Gaila, kad vakaras nebuvo tinkamai išreklamuotas, tad ir žmonių nesutraukė.

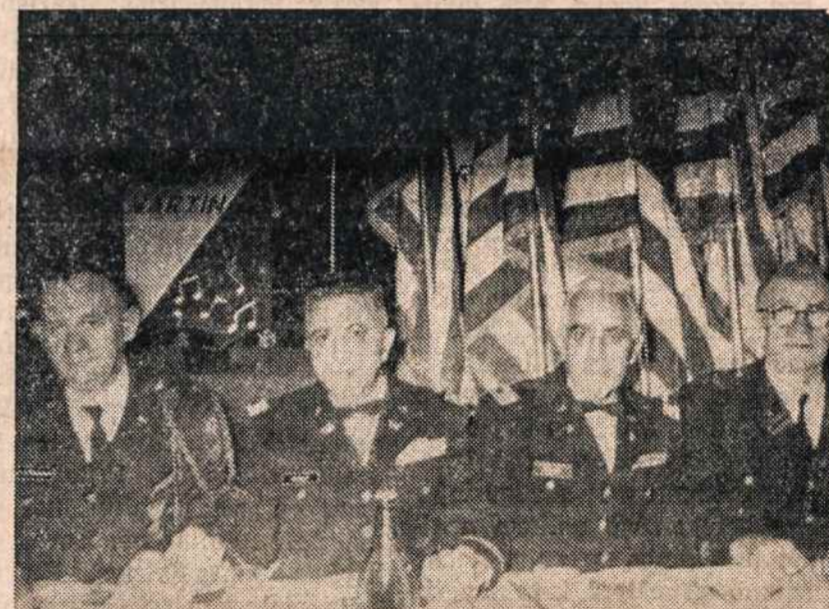
Lietuvių klubas, palyginus su kitais klubais, kadaise patalpai veikė, nes turi gražias gražias,

Našių ratelio susirinkimas ir pobūvis

Po vasaros atostogų Našių Ratelis vėl tęsia savo veiklą. Gruodžio 3, sekmadienį, 1 val. popiet, L.A.P. klubo patalpose, 227 Lawrence St., Hartford, Conn., Našių Ratelio valdyba šaukia narių susirinkimą, kuriame bus išrinkta nauja valdyba ir aptarti kiti svarbūs reikalai. Po susirinkimo — draugiškas pasikalbėjimas ir pasivažiinimas.

Gruodžio 10, sekmadienį, 2 val. popiet, taip pat L.A.P. klube, Našių Ratelis rengia pobūvį, kuriame dalyvaus ne tik nariai, bet prašomi atvykti ir svečiai. Nariai ir svečiai bus pavaišinti skaniais lietuviškais valgiais.

J. Bernotas

Hartforde lietuvių legiono Sabonio vardo posto vadas (k.) Walter Patterson, lt. pulk. Roco Vernile, lt. pulk. Chas. Attordo, lt. pulk. Wm. Murphy.

bet kodėl dabar jo veikla apsilpo? Senieji klubo nariai miršta, o naujų neatsiranda.

Dabar klubui vadovauja A. Maslauskauskas. Per paskutinius du mėnesius pakilo klubo apyvarta iš 20 iki 31 procentų, padidėjo ir pajamos už salę. Antroje mėnesį pajamos pakilo iki 42 procentų.

Klubo veiklą tvarko direktorių taryba ir valdyba. Jos kartais tarp savęs nesutaria, todėl nukentia tik klubas, pvz., klubo tarybos ruošiamos pramogos ir gegužinės praėjo nesėkmingai ir susilaukė kritikos. **V.M.K.**

LAWRENCE, MASS.

Sv. Pranciškaus parapijos vakarienė buvo lapkričio 5. Daugiausia darbo įdėjo klebonas kun. Petras Šakals ir Petras Gumauskas. Žmonių susirin-

"LAIŠKŲ LIETUVIAMS" KONKURSA SU AUGUSIEMS IR JAUNIMUI

Antanas Vatikano susirinkimas pravėrė Bažnyčios duris visokiom permainom, kurios viešius džiugina, kitus sukrečia. "Laiškų Lietuviams" redakcija nori suteikti progą visiem pasisakyti, kaip tos permainos juos paveikia. Todėl skelbia rašinio konkursą, tema "Kaip aš vertinu tai, kas šiais laikais dedasi Bažnyčioj". Vertinant atsiųstus rašinius bus atsižvelgiama į jų faktiškumą bei asmeninį nusistatymą. Rašinys (straipsnis, beletris-

tinis vaizdelis ir kt.) turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slapyvardžiu ir išsiųstas kartu su atskirame vokelyje įdėta tikraja autoriaus pavardė bei adresu "Laiškų Lietuviams" redakcijai, 2345 W. 56th St., Chicago, Ill., 60636, U.S.A. Konkurso terminas — 1968 vasario 1 (pašto atspaudimo data). Atsiųsti rašiniai tampa žurnalo nuosavybe ir gali būti jame spausdinami. Vertinimo komisiją sudaro: Aloyzas Baronas (pirm.), kun. Vytautas Bagdanavičius, M. I. C., Jonas Bagdonas, Dalia Kučėnienė ir Florentina Kurgonienė. Skiriamos premijos: I—100 dol., II — 50 dol. ir III — 25 dol. Premijom 100 dol. jau yra įteikę V. Kuliešius.

Įdomu taip pat žinoti, ką gi mūsų jaunimas galvoja apie permainas Bažnyčioje. Verta ir jiems patiem apie tai pasvarstyti. Todėl ta pačia tema skelbiama rašinio konkursas jaunimui, ne vyresniam kaip 20 m. amžiaus (siunčiant rašinius, pažymėti "jaunimo konkursui"). Skiriamos dvi premijos: I—50 dol. ir II — 25 dol.

"Laiškų Lietuviams" redakcija

New Yorko skautams remti komitetas, surengęs dail. V. Rato parodą. Iš k. į d.: E. Butkienė, O. Raubienė, G. Biknevičienė, Z. Piliienė, Trūksta V. Katino Nuotr. R. Kisieliaus

A † A

ALMAI UŽPURVIENI

mirus, vyrą Valterį, sūnus Eugeniją su šeima ir Horstą Užpurvius nuosirdžiausiai užjaučia

Rėda ir Juozas Ardžiai,
Darija ir Gediminas Dragūnai,
Aldona ir Romualdas Dulskiai,
Irena ir Gediminas Vildžiai.

A. a. E. Ramanauskienė-Mackevičiūtė palydėjus amžinybėn

Man atrodo, kad babiloniečių epas, Gilgameš, surašytas dantiraščiu ant molinių lentelių anais amžiais, kada didžiosios piramidės dar buvo tik projektuojamos, geriausiai išreiškia žmogaus nemirtingumo ilgesį ir jo skundą savo dalia — neišvengiama mirtimi.

Gilgameš, babiloniečių didvyris, — taip pasakoja ano kūrinio autorius, — girdejo, kad dievas Parnafistim dalijąs dovanas — nemirtingumą. Jis iškeliauo to dievo ieškoti ir prašyti tos dovanos. Keliavo ilgus metus į kitą pasaulio kraštą, kentėjo neapsakomas kančias dykumose, kovėsi su daugybe demonų, kol pagaliau pasiekė nemirtingumo dievą — Parnafistim. Jo nusivylimas buvo neapsakomas, kai Parnafistim jam pareiškė, kad joks žmogus, gimęs iš moters, negali išvengti mirties...

To, ko Gilgameš negavo, tas buvo duota a. a. Elenai Ramanauskienėi-Mackevičiūtei, kada ji 1967 lapkričio 6 v. vėlai vakare staiga po ilgos ir sunkios ligos pabudo ant amžinybės krantų, jau anapus skausmo ir nevilties marių. Ten jai Abraomo ir Izako Dievas įteikė nemirtingumo dovaną, kuria ji džiaugsis visada, negėstančioji šviesoj ir ramybėj, nes bėgantį Laiko srovė, viską keičianti ir ardanti, jos nebelleičia.

Giminės, artimieji ir draugai paliko su meile ir liūdesiu mirusios palaikus New Haveno katalikų kapinėse 1967 lapkričio 10 ant gražaus kalnelio.

Velionė mirė po labai kamuojančios ir ilgos ligos. Esu matęs daug kenčiančių ir mirstančių. A. a. Elena Ramanauskienė tikrai priklauso prie kančiausių, plieninės valios moterų. Tą paliudija tie, kurie ją lankė jos agonijos dienomis.

Ji gimė ir augo Rygoje — Latvijoje. Ten baigė ir gimna-

A. a. Elena Ramanauskienė-Mackevičiūtė

NEWARK, N.J.

Kariuomenės šventės minėjimas

Lapkričio 19 d. Newarko kolonija iškilmingai minėjo 49 metų Lietuvos kariuomenės šventės sukaktį. Ruošė karių Ramovė su Lietuvių Bendruomene. Po įspūdingų pamaldų bažnyčioje prie nežinomojo kario kapo buvo laikomos mišios lietuvių kalba su pritaikintu pamokslu. Choras giedojo patriotines giesmes.

Po pamaldų parapijos salėje vyko akademija su Vyt. Vaitėkūno paskaita ir menine dailimi. Aukų karo invalidams surinkta virš \$80.00.

Kariuomenės šventės minėjimas visais atžvilgiais pavykęs. Tik dalyvių galėjo būti kiek daugiau. Kaimyninių kolonijų svečiai gėrėjosi ir pasakė daug gražių komplimentų rengėjams, kad taip puikiai viskas buvo paruošta. Truputį reiktų apgailestauti, kad jau daugelį metų ne tik neprisideda prie kariuomenės šventės minėjimo paruošimo, bet net ir neatsilanko į minėjimus būvė laisvos Lietuvos karininkai. Kodėl taip yra?

Dalyvis

zija pirmojo karo metu. Priklausė to miesto lietuvių šv. Pranciškaus parapijos chorui. Tarnavo geležinkelių valdyboje. Artėjant frontui, buvo evakuota su įstaiga į Orlo, Rusiją. Čia šalia tarnybos laisvalaikiu lankė baletą mokykla.

Pasibaigus karui atvyko Lietuvon ir pradėjo dirbti prekybos įstaigoje. Įsisteigus Kaune Vytauto Didžiojo Universitetui, studijavo teisę ir Antano Lutkaus vaidybos studiją. Tame laikotarpy ištekėjo už Augusto Ramanausko.

Antrojo karo metu gyveno Siraičiuose, prie Telsių. Administravo savo dvariuoką ir tarnavo Lietūky. Čia bebūdama, yra padėjusi keletai žydų šeimų pasislėpti nuo vokiečių.

1944 pasitraukė su šeima Vokietijon. Čia lankė meno mokyklą. Vėliau Diepholzo lietuvių stovykloje dėstė meną. 1949 atvyko į JAV ir apsigyve-

E. Ramanauskienė studijoje prie savo darbų

DAYTON, OHIO

Lietuvos vyčių jaunesniuosius sėkmingai globoja Juozas ir Ona Boeke. Reikia stebėtis, kad Juozas Boeke, pats būdamas nelietuvių kilmės, žmonos padedamas uoliai stengiasi suprasti lietuvių vyčių idealus. Jis dirba Daytono universitete tyrimų skyriuje. Mykolo ir Pranės Petkų padedami, šiemet susiorganizavo ir vyčių jaunųjų grupę — jaunimas, kurio veikla yra labai svarbi vyčių gyvenime. Tos grupės jaunasis vadovas dabar yra Julius Raštikis, Jr. Tikimasi pagyvinto jų veikimo. Anksčiau iš jaunesniųjų vyčių paaukę nelabai norėjo prisidėti prie suaugusiųjų, nes jiems atrodė netinka prisidėti prie žymiai vyresnių. Dabar jaunimo grupė yra kaip jungtis tarp jaunesniųjų ir suaugusiųjų. Linkėtina, kad ir kitose vyčių kuopose tokios jaunimo grupės atsirastų.

Balfo rinkliavą paskelbė Daytono lietuvių draugijų Sąryšis ir išsiuntinėjo lietuviams prašymus — paraginimus. Lietuvių šv. Kryžiaus bažnyčioje taip pat paskelbta per porą sekmandienų. Pirmasis aukotojas Jeronimas Urbonas, kuris prisuntė savo auką dar prieš vaizaus paskelbimą. Aukus prisunčia ir kaimyninių miestų lietuviams. Rinkliava pratęsta iki lapkričio galo. Aukos atsiunčiamos paštu ar įteikiamos prie bažnyčios.

IS LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS.

Newark, N.J. — New Yorko ir New Jersey apskrities valdyba posėdžiavo lapkričio 10 šv. Jurgio salėje. Kalbėta einamaisiais reikalais. Pranešta, kad kitas susirinkimas bus gruodžio 3 Aušros Vartų parapijos salėje, Broom Street, Manhattane.

Metinė komunikacija ir pusryčiai bus kovo 10 Newark. Šeimininkais bus 29 kuopa.

Sių eilučių autorius ir apskrities valdyba šia proga sveikina kun. dr. J. Starų, kuris šiais metais mini savo kunigystės 50 metų sukaktį. Taip pat reikiame užuojautą Verboš šeimai mirus jų tėveliui — Antanui Verbai. F. V.

no New Haven, Conn. Čia lankinavo rengiant vaidinimus ir grimuodavo artistus. Priklausė Lietuvių Bendruomenei, L. R.K.M. Sąjungai ir L.M.K.F. New Haveno klubui.

Velionė kalbėjo labai gerai lietuviškai, latviškai, rusiškai, lenkiškai, vokiškai, angliškai ir šiek tiek prancūziškai.

Jau gimnazijoje buvo pasižymėjusi piešimu. Vėliau toje srityje stropiai tobulinosi. Yra palikusi keletą paveikslų Lietuvoje ir čia Amerikoje.

Salia meno labai domėjosi literatūra, buvo pavyzdinga žmona, motina. Kulinarijame menui skirdavo nemažą laiko. Jos gyvenimas buvo darbščios bitelės gyvenimas.

Nuliūdime paliko vyrą Augustiną, dvi ištekęsias dukras, dvi seseris, Viktoriją ir Emiliją Mackevičiūtes, daug giminių Amerikoje ir Lietuvoje.

Kostas Sietynas

NEATLYGINTI NUOSTOLIAI

Klausimas

Mano žmona su savo drauge važiuo draugės mašina. Mašinos savininkė vairavo. Pravažiuojant skersgatvį, ši mašina susidūrė su kita ir viena kita gerokai aplamdė. Abi moterys buvo gerokai sužeistos, ypatinai mano žmona, kuriai buvo užgauta krūtinė. Tai įvyko 1961. Po tos katastrofos mano žmona vis rūpinosi, ar jai neprisimes krūties vėžys nuo to smarkaus užgavimo. Lankė daktarus ir klinikas, bet nieko ten pas ją nerado. Mano žmona ir jos draugė pasiėmė advokatą bylai vesti ir tas advokatas užtikrino mus, kad mano žmona tikrai gaus pinigų už nukenėjimą, nes ji buvo "keleivė" (passenger) ir todėl čia negali būti jos kaltės klausimo. Draudimo bendrovės atsakė bent centą mokėti ir mūsų advokatas padavė reikalą į teismą. Tai buvo 1962.

1965 mano žmona nuvyko pas savo daktarą, kaip ji kasmet tai daro, sveikatą patikrinti. Jis rado "gužą" krūtyje ir padarė visokius tyrimus, jie nutarė tą gužą išpaukti. Išpovė ir laimei vėžio ten nebuvo. Mano žmona ir aš esame tikri, kad gužas atsirado turėto akcidentso pasėkoje ir mes tai pasakėme savo advokatui.

Šių metų gegužės mėnesį byla atsidūrė prie "jury". Buvo teismas, kuris tęsėsi tris dienas. Aš ir žmona nustojom trijų dienų darbo. Ji buvo tokia nervuota, kad teko pas daktarą vežti. Įsivaizduokit mūsų nustebimą ir pyktį, kai "jury" nusprendė, kad mes galime gauti tik gydymo išlaidas, o daugiau nepriteisė mums nei vieno cento. Žmonos draugė negavo nei cento, net daktarų išlaidų jai nepadengė. Mes tuoj prašėme savo advokatą, kad jis apeliuotų į aukščiausius teismus, bet jis mums pasakė, kad tai kainuosią daug pinigų, o galimybę laimėti mažai. Mes esame nustebę, kaip greit jis pakeitė savo nuomonę, užtikrinęs mus, kad žmona turės laimėti, nes ji, girdi, yra "passenger".

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAIŠKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

Gal, sakome, draudimo bendrovės paperka "jury"?

O gal ir advokatas tame dalyvavo? Laikraščiuose kartais skaitome, kad taip įvyksta. Kas lieka žmogui tokiu atveju daryti? Nusivylę, New Jersey valstija

Atsakymas

Galite užtikrinti, kad niekas "jury" nepapirko. Tokie bandymai (tampering) yra labai, labai reti ir nesėkmingi. Žiūrėkite, kur garsusis Hoffa atsidūrė dėl tokio bandymo. Nežinau katrą draudimo bendrovę advokatas patraukė atsakomybėn: ar žmonos mašinos vairuotojos ar kitos mašinos vairuotojos?

Kiekvienu atveju Tamstų advokatas turėjo "teisingą" pareigą įrodyti, kad tas asmuo, kurį jis traukė atsakomybėn, buvo "negligent" ir kad tas "negligence" pasėkoje Tamstos žmona nukentėjo. Faktiškos aplinkybės galėjo būti tokio pobūdžio, kad "negligence" nebuvo galima įrodyti. Advokatas teisingai painformavo, kad Tamstos žmonos teisinė padėtis yra geresnė, negu jos draugės vairuotojos padėtis, tuo atveju, jei jis traukė atsakomybėn kitos mašinos vairuotoją. Tačiau tai toli gražu nereiškia, kad jam nereikia įrodyti, kad tas vairuotojas buvo teisine prasme "neatsargus" (negligent).

Galite būti tikri, kad ne vienas advokatas nenori bylą pralaimėti, ne tik dėl finansinių, bet ir dėl "prestizo" sumetimų. Tačiau kartais aplinkybės yra tokios, kad tai yra neišvengiama. Kartais advokatas nežino apie kitos pusės turimus liudininkus ir todėl jam labai sunku iš anksto užtikrinti klientą apie bylos rezultata. Kai dėl apeliacijos, — apeliacijos teismas nepanaikina "jury" faktiškas išvadas, jei byloje yra užtenkama pagrindo (sufficient evidence) tokiom išvadom "parem". Jei Tamstų advokatas žinojo, kad nėra "teisiųjų" klaidų (mistakes of law), jis teisingai pasielgė nutardamas neapeliuoti. Nėra abejonės, kad apeliacija brangiai kainuoja ir reikalauja daug darbo ir laiko.

Sol. Aurelijos Paukštelienės plokštelės

Aurelia Paukštelienė, populiari jauna dainininkė, metų laikotarpį išleido antrą pramoginės muzikos plokštelę, pavadintą "Dainuojų Jums". Ši įdomi plokštelė yra įdėnuota jausmingai su Paukštelienei būdingu švelnumu. Išpildoma vienuolika įdomių naujų dainų, primenančių Lietuvą, jos gamtą ir grožį. Nėra pamirštos ir romantiškos temos bei pulsuojančios šokioms pritaikytas ritmas. Dainininkė akomponuoja puikus Pietų Amerikos stiliaus orkestrus.

Tai yra tikrai maloni plokštelė ir pasiklausyti ir prie jos pašokti.

Trečia Aurelijos Paukštelienės plokštelė, pavadinta "Sigitė", yra paruošta specialiai vaikams. Išpildomos penkios vaikams parašytos dainos ir trys liaudies pasakos. Ši plokštelė yra įdomi vaikams ir naudinga jų lietuviškumo palaikymui, o prie progos ir tėveliai jos su malonumu pasiklausio.

Plokštelės kaina 5 dol., per-

Solistė Aurelija Paukštelienė

siuntimui pridėdama 50 c. Gau-nama Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., N. Y. 11221.

GRAŽI KALĖDŲ DOVANA

Trys ilgo grojimo plokštelės už 6 dol. (su persiuntimu JAV)

"TEZYDI VĖLIAI LIETUVA", Lietuvos Vyčių choro, vadovaujant muz. Faustui Stroliai, įdėnuota 17 lietuviškų dainų: Elisim girion, Beausiantis aušrelė, Vištos, Oi, motinėle, Mergaitė, Kas tas miežio grūdas, Gieda gaideliai, Per Klausučių uyltėlę, Laisvųjų daina, Man liūdna, Daina, daina, Vėžė mane iš namų, Šią naktelę, Tu, mano motinėle, Pasisėjau žalią rūtą, Sėdžiu po langeliu ir Vyčių himnas.

PAVERGTO TEVYNĖS MUZIKA Nr. 1, įdėnuota solistų ir choro 12 lietuviškų dainų: Sesuo žydrioji Vilija, Zvaigždute, Pasvarsck ancelca, Kaip gi gražus rūtelių darželis, Kūmūte širdelė, Atskrend sakalėlis, Oi nėra niekur, Sokų scena, Pasisveikinimo choras, Udrio daina, Vaivos daina ir Vaivos bei Naglio duetas.

PAVERGTO TEVYNĖS MUZIKA Nr. 2, 12 lietuviškų kūrinių: Vilniaus žiburiai, Agūnėlė, Atverkit langus, Dažai, Šiandien visur tik porėlis, Tu pamok man ranka, Kaimiečių polkutė, Birutės valsa, Polka iš Dzūkijos, Šią naktelę (valsas), Žemaitiška polka ir Aukštaitių kadriulis.

Šių plokštelių yra nedidelis kiekis, todėl norintieji įsigyti prašom rašyti: DARBININKAS, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Rimos ir Juozo Bružinskų SIUNTINIŲ ĮSTAIGA

siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą ir SSSR. Krautuvejė didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietpalčiai. Parūpinami dolerio krautuvių kuponai.

370 UNION AVENUE • Telef. EV 4-4952 • Brooklyn N.Y. 11211

"AIDAS" Radio - T. V. Lab.

94-17 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421 — Tel. HI 1-7747

Spalvuotos ir paprastos TV, radio stereo ir paprasti aparatai, vėsintuvai (air conditioner), magnetofonai (tape-recorder) — taisyimas ir pardavimas.

SPAUDOS KIOSKAS

J. BUBLAITIS

J. PAŠUKONIS

JUOZO MISIŪNO

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausių rūšių amerikiečių ir importuotų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 9-5077
340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211; STagg 2-4329

Papildintomis kainomis priimame užsakymus

VESTUVĖMS IR POBŪVIAMS.

Pristatome į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna

VILNONĖS MEDŽIAGOS JUŠŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkines, mailyto, spalvotas, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

Tel. AL 4-8319 • 200 Orchard St., New York, N.Y. 10002

Alfa Jeweler

A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisyimas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe

REGINA ŪSELIENE — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

(212) 326-0717

NIEDERSTEIN RESTAURANT

Vieta ypatingai tinkama polaidotuviniams priėmimams, susitikimams. Taip pat gera vieta būrelių susirinkimams, pasitarimams. Gerai paruoštas maistas. Įvairiausi gėrimai. Patarnautojai šiam darbu paruošti. Skambinkite ir pastarūkite dėl rezervavimo.

69-16 Metropolitan Ave., Middle Village, L.I., N.Y.

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIO VAL 25 METAI
SESTADIENIAIS NUO 5 IKI 6 V.P.P.
DIREKTORIUS: DR. JOKUBAS J.
STUKAS
1330 Kil 979 Mg, FM
ADRESAS: 1016 SCHLEIFER ROAD
HILLSIDE, N.Y. 07205
TELEFONAS: 289-6878, AREA CODE 201

Mariukas pasirengęs į čiuožyklą Nuotr. V. Maželio

Nauji DARBININKO skaitytojai

J. Tomel, Enfield, Conn.; J. Vilutis, Chicago, Ill.; V. Saudzys, Phila, Pa.; P. Senūnienė, Grand Rapids, Mich.; C. V. Šarpalis, Baltimore, Md.; J. J. Gudelis, Roslindale, Mass.; E. R. Kirelis, Hartford, Conn.; P. Zilionis, Nashua, N. H.; S. Rusilas, Haganan, N. Y.; B. Udalovas, Irvington, N. J.; Ed. Adomaitis, Brooklyn, N.Y.; K. Janiūnienė, Cambridge, Mass.; A. Šarka, Medford, Mass.; S. Džiugas, Chicago, Ill.; J. Roland, Daly, Calif.; T. Liepiss, Chester, Pa.; W. Peseckis, Lewiston, Maine; J. Žilys, W. Hartford, Conn.; V. Stelmokas, Quincy, Mass.; J. Petratis, Hamilton, Canada; J. Andriūkaitis, Chicago, Ill.; K. Keblys, Chicago, Ill.; K. Marcinkus, Chicago, Ill.; A. Andreika, Chicago, Ill.; V. Petzold, M. D.; Manhasset, N. Y.; per V. Strolia, J. Vaineikis, Chicago, Ill.; per J. Macėną, V. Memėnas, Royal Oak, Mich. per K. Radvilą.

Verich, Woodhaven, N. Y.; J. Arlauskas, V. Kudirkai, abu iš Chicagos, Ill.; I. Kapčienė, Richmond Hill, N. Y. A. Lasauskaitė, Los Angeles, Calif.; R. Ligmalis, J. Bagdonai, abu iš Amsterdam, N. Y.

Sveikinamie naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiems metams 5 dol. Prenumeratos reikalais kreiptis į administraciją: 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Jaunas vyrukas į savo būsimą žmoną:
— Deja, brangioji, vedybinis gyvenimas nėra vien prabanga. Kai apsisivesime, tai turėsi virti pietus...
— O tu turėsi valgyti...
— O—

Mėsininkas tą dieną buvo blogoje nuotaikoje. Susidomėjusi viena pirkėja klausia:
— Ar kas blogo atsitiko?
— Ir dar kaip! Tik ką iš krautuvės išėjo kontrolierius. Mano svarstyklės nebuvo gerai sureguliuotos.
— Ir surado, kad apgaudinėjote pirkėjus?
— Priešingai: per daug duodavau.

FILATELISTAI!
Siunčiame Lietuvos pašto ženklus Jūsų pasirinkimui. Rašyti: Baltic Stamps, P. O. Box 127, Toronto, 19, Ont., Canada.

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
PETRAS VIŠCINIS,
173 Arthur St.
Brockton, Mass. 02402
Tel. 586-7209
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdieniais nuo 11 iki 12 val.

BOSTON, MASS.
Vedėjas
STEP. MLNKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON,
Vedėjas P. VIŠCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
FM bangomis 105,7 MC
meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmdieniais 8 - 9 val. ryte

LIETUVISKŲ MELIODIJŲ RADIO VALANDA
girdima kiekv. šeštadienį 3-4 p.p. iš Detroito stoties WJLB-AM - 1400 kilo. Pranešėjai: Patricia Bandza ir Algis Zaprackas; vedėjas — Ralph Valatka, 15756 Lesure, Detroit, Mich. 48227; tel. 273-2224.

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmdienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmdieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila, Pa. 19123
PO 5-0932
šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO - AM - 1240
Ved. ANT. PALIULIS
Lietuvos prisiminimai
Kultūrinė - komercinė programa
Sekmad. 9:35 iki 10:30 ryto

Long Island

statome įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Pirmam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Visais reikalais kreiptis pas statybininką Andrių Armoną
Tel. 516 AN 1-2864

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

C. A. VOKET

ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: 867-3680

HELP W. MALE

AUTO MECHANICS Experienced Large Ford dealer. 2 Truck Mechanics. 2 Car Mechanics. 1 Parts Counter man. Good pay, 5 days, vacation, holidays and benefits.
Call 732-1100 Service Manager

Case Worker(s) Full Time M.S.W. Required \$7900-9650 + liberal fringe benefits — New, developing foster home care program. Psychiatric clinic available, treatment emphasis in programs. Interested in developing new approaches for better quality services. Research will be integral component of all operations. — Herbert C. Boykin Director, Foster Home Div. St. Vincent's Hall 130 Clinton St. Brooklyn (212) 522-6560

MECHANIC Truck Experience

Good wages, excellent pension and welfare benefits, opportunity for overtime. Permanent — Dependable Company. Only 1st Class mechanics considered. Apply weekdays 9 AM to 5 PM — MR. ABRAHAM

DELLWOOD DAIRY CO. INC.
170 Sawmill River Rd.
Yonkers, N. Y.
Tel. (914) YO 5-4200

SERVICE

PRINCESS KITCHENS
8903 Jamaica Ave. Woodhaven
Complete Kitchen Modernization
All work guaranteed, all work done at reasonable rates
Call 849-0341

WESTHAMPTON NURSING HOME

A new concept in Nursing Home care. Home-like decor, around the clock registered nursing care, physical and occupational therapy facilities, excellent meals, special diets supervised by qualified dietician. — Catholic Church in area; priest for Holy Communion available.
WESTHAMPTON BEACH
7 Seafield Lane
(516) 288-1122

BABYLON BEAUTY SCHOOL
Learn beauty culture — earn big money. Our progressive method will put you on top fast. Male & female students, low tuition, pay as you learn. Approved by VA & Immigration. Day & eve. courses — 130 W. Main St., Babylon, N.Y. MO 9-2100

Mariners Inn at Northport on the harbor, open all year. Lunch or dine where cuisine and scenic beauty excel. Sea food, lobsters, steaks, chops, Bar - Cocktail Lounge Restaurant.
AN 1-8111, Bayview Ave. Northport turn North on 25A at Woodbine Av.

PUNDIN'S PAINTING CORP
CUSTOM HOUSE & APT PAINTING
Clean reliable work by experts. Reasonable — wallpaper removed fully insured Call 737-5634

BRICK WORK ROOFING PAINTING
Cement Carpentry & Rubbish removed All work guaranteed MINTZ & Coles 356 Atlantic Ave. Brooklyn MA 5-0274 — 658 Watkins St. Brooklyn 385-2128

DISPLAY

COUNTESS JORA, LTD.
Formal Gowns, Couture Dresses, Bridal and Bridesmaid Gowns, also exclusive sample designs at discount prices. Also Style Centre for the Finest in Lingerie, Sleepwear, and Dresses. Main St. Stony Brook L.I. Located in the Stony Brook Shopping Center — (516) 751-3181

Raise Funds for your Church or organization with our Live fast-selling items. Exciting gift items: greeting cards, toys, shifts, pocket books, candy, costume jewelry, exclusive gifts and sweet sixteen. Wholesale Distributors, HELMA BOUTIQUE Inc. 2117 Ave X B'klyn; NI 8-4150

PAUL MAYO RIDING SHOP
"The Shop for Horse Lovers"
Riding Boots, Shoes, Accessories, Equine Parts, Gifts. — 85 Main St. Route 25A Cold Spring Harbor N.Y. 516 MY 2-3152

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
Glenmore 2-2923

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
Alfred W. Archibald, President
Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Šallina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$125,000,000.
Current dividend 5% on all accounts.
Dabar moka 5% už visų rūšių taupomus pinigus.

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Nepriklausoma Lietuva, Rapalo Skipiečio (kietais virš.)	7.00
Šventoji auka, T. Alg. Kezio albumas	6.00
Suomių-Sovietų karas 1939-1940, P. Žilio	3.50
Paskutinis posėdis, J. Audėno	4.00
Dr. A. C. Cursius-Curtius	2.00
Serafiškųjų kelių, P. Hasenoehrl, vert. II knyga. Mąstymai	5.00
Naujas veidas, novelės, A. Norimo	2.50
Nemuno rankose, poezija, J. Tysliavos	2.50
Dabarties sutemose, Br. Žumerio	2.50
Išganymo kelias, Sv. Pranciškaus Salezo Filiojeja	3.50
Blezingėlė prie Torrenso (didelio formato)	2.00
Kelionė į Pacifiko kraštus, J. J. Bachuno	2.00
Krepšinio išvyka Australijon, J. Šoliono	3.00
Lithuanian Art in Exile, albumas anglų kalba	2.00
Antanas Smetona, V. Šliogerio	2.00
Martynas Jankus, Pr. Alšėno	kietais 4.00
Bronius K. Balutis, gyvenimas ir darbai	2.50
Antanas Ošauskas ir Lietuva, P. Jurgėlo	3.00
Antanas Vanagaitis, Vyt. Alanto	2.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

STUYVESANT Jewelers
LEO URBACH — Europoje išsimokslinęs laikrodininkas. Virš 30 metų praktikos. Taisomus laikrodžius elektroniskai patikrina ir reguliuoja. Metų garantija. Graviruoja vietoje. 229 1st Avenue N. Y. C. Tel. 475-2650.

Isteigta 1917 m.
KARLSON'S FLOWERS, INC.
Gėlės. Vaisių pintinės.
84-11 Jamaica Avenue, Woodhaven N.Y. 11421
Tel. 849-4225

JOSEPH C. LUBIN FUNERAL SERVICE
546 E. Broadway, South Boston, Mass. — Tel. AN 8-5185
Kada ištinka šeima nelaimė, J. C. Lubinas tinkamai pataria tvarkyti tuos liūdus reikalus. Kopyčios erdvis ir vėsinamos. Kopyčios ir laukiamieji kambariai iškilmingi. Laidotuvės tvarkomos nuosirdžiai, užjaučiant.

(212) 326-2356 Paminklai amžiams
Ettore Galeno, Inc.
Vietoje gaminami, čia pasirenkami ir pastatomi bet kur. Pagrindinė įstaiga: prie St. Johns kapinių, 7954 Metropolitan Ave., Middle Village, L.I., N.Y. prie St. Charles kapinių: 1232 N. Wellwood Ave., Pine Lawn (via W. Babylon P.O.), L.I., N.Y.

Cosmos Parcels Express Corporation

(AGENTORA) — W. Kaczmarek, Manager
108 West 14th Street (arti 6th Ave.) New York, N.Y. 10011
Tel.: CH 3-3005
Siunčiame siuntinius į Lietuvą ir į USSR. Priimame užsakymus šaldytuvams, TV, skalbiamoms ir suvamos mašinoms, "Dollar Certificates", butams ir t.t. Visos išlaidos apmokamos čia. Gavėjas neturi nieko mokėti. Užsakymai paštu išpildomi tą pačią dieną, kuria mes gauname. Jūsų patogumui turime didelių prekių pasirinkimą žemomis kainomis. Agentūra atidaryta kasdien nuo 9:30 ryto iki 7 val. vakaro; sekmdieniais nuo 10 ryto iki 4 val. p.p. Kitu laiku — susitarus.

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue, Brooklyn 11, N.Y.
Telefonas EV 7-2089
JUOZAS BRUŽINSKAS, vedėjas
Didelis pasirinkimas įvairių vynu, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

DARBININKAS

prašo talkos savo skaitytojų, tikėdamas sulaukti naujų skaitytojų, kad galėtų ir toliau išsilaikyti. Prašome paraginti draugus ir pažįstamus laikraštį užsisakyti. Gavus adresą, susipažinimui siunčiamas nemokamai. Prenumerata 7 dol. mėtam. Naujiems skaitytojams — pirmiems metams 5 dol. Iki šių metų galo tik 2 dol.

Kas suras du naujus skaitytojus, moka už abudu 9 dol., už 3 — 12 dol. metams.

Administracija taip pat prašo nedelsti atsilyginti už 1967 metus. Raginimas sudaro nereikalingų išlaidų. Prašome pasinaudoti čia pridėdama atkarpą.

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221
Siunčiu prenumeratą už 1967 metus.

Vardas ir pavardė

Adresas

Siunčiu už prenumeratą \$....., auką \$.....; Viso \$.....

(Data) (Parašas)

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

J. B. Shalins-Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest P'way Station)
Woodhaven, N. Y.
Sutelkiam garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija.
Tel. Virginia 7-4499

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamuotojas
MODERNI KOPYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

Stagg 2-5043

Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni kopyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 2BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

Theodore Wolinnin, Inc.

E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
Moderniška kopyčia su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N.Y.
GRamercy 5-1437

Market 2-5172

BUYUS FUNERAL HOME
Mário Teixeira, Jr.
Laidotuvių direktorius
426 Lafayette Street
Newark, N.J. 07105
Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios — Oras vėdinamas.

VAITKUS

NOTARY PUBLIC
FUNERAL HOME
197 Webster Avenue
Cambridge, Mass.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir balsamuotojas
Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. Telefonas: TR 6-6434.

KARLONAS

FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

SIMONSON FUNERAL HOME

Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnaujame minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. SIMONSON, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N. Y. 97-01 101st Avenue Ozone Park, N. Y.

DELINIKS FUNERAL HOME

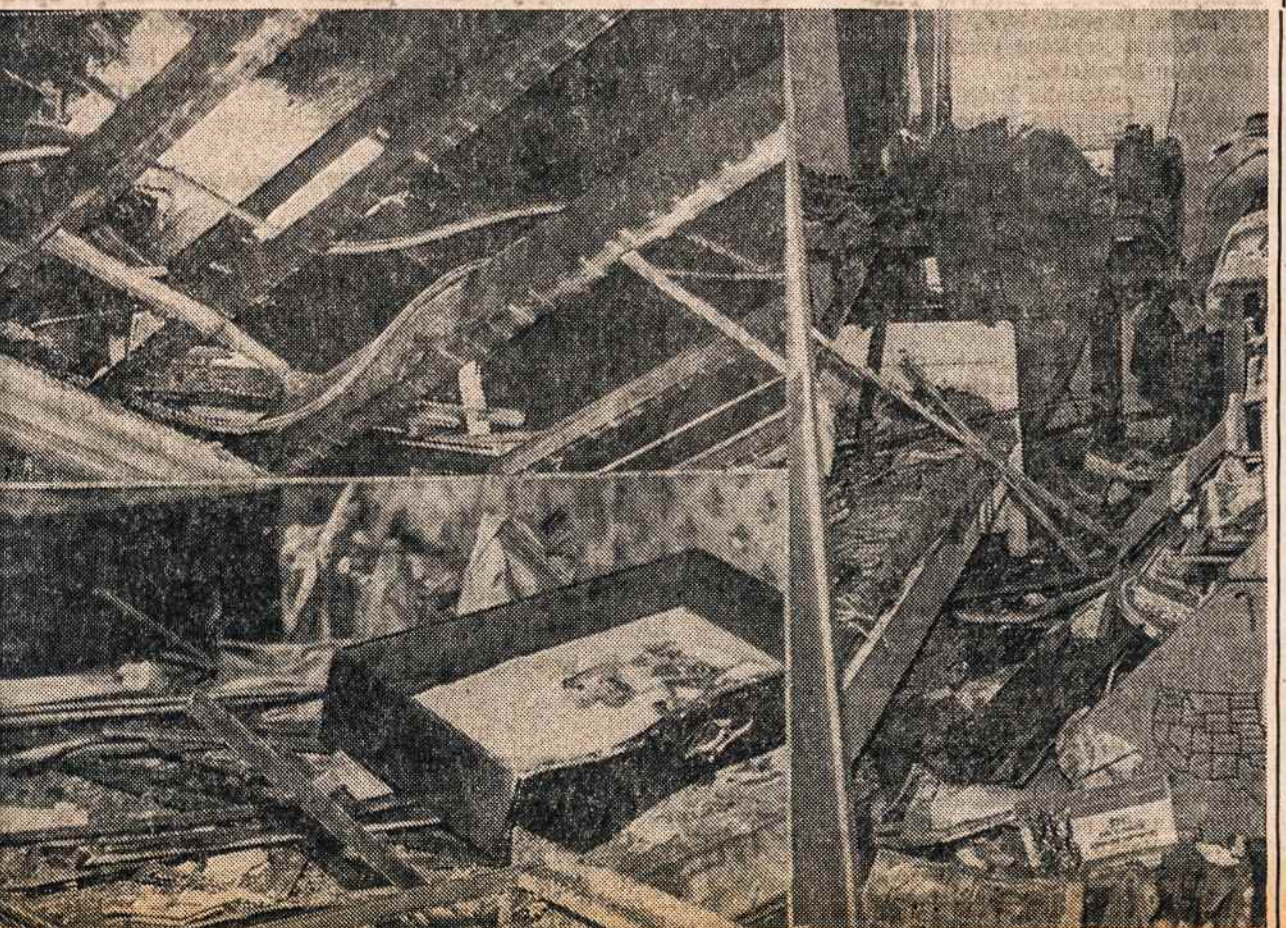
THOMAS DELINIKS
Laidotuvių Direktorius
Jautriai užjaučia nelaimės valandą ir paruošia garbingas laidotuves.
17 Congress Ave.
Waterbury, Conn. 06708

FAITH

Universal šermentinėje laidotuvės yra tikėjimo paliudijimas.

universal FUNERAL CHAPEL, INC.
52nd Street at Lexington Avenue
Ray Kerbelis, Dir.
PL 3-5300

Apdegęs Povilo Bivainio butas Brooklyne Nuotr. R. Kisičiaus

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

Vienuolynas GL 5-7068
 Spaustuvė GL 2-6916
 Administracija GL 2-2923
 Redakcija GL 5-7281

Tėv. Juvenalis Liauba, pranciškonų vienuolyno viršininkas Brooklyne, su provincijolu lapkričio 28 išvyko pas žymiuosius pranciškonų geradarius į provinciją, ieškodami paramos statomam kultūros židiniui New Yorke.

Darbininko spaudos balius programoje pirmą kartą New Yorke pasirodys solistas Vito Gruzdyš, ką tik atvykęs iš Kalifornijos. Jis jau ilgą laiką yra pasirodęs televizijoje ir ope-rose Chicagoje, Los Angeles, Londone ir Paryžiuje.

Dail. K. Zoromskio paroda, kuri dabar vyksta Phoenix galerijoje New Yorke, paminėta tarptautiniame meno įvykių kalendoriuje lapkričio mėn. laidoje, Arts News lapkričio mėnesio laidoje. New York Times lapkričio 19 laidoje buvo idėtas skelbimas.

Jurgio Jankaus trijų veiks- mų drama "Peilio ašmenimis", kuri dabar spausdinama Dar- bininko atkarpoje, jau išėjo iš spaudos. Knyga turi 261 psl. Ji bus pristatyta Darbininko vakare. Drama pasižymi didele savo įtampa.

Darbininko spaudos balius- šokių metu gruodžio 2 d. veiks gausus spaudos kioskas su nau- jais knygų-plokštelių leidiniais. TT. Pranciškonų leidiniai bus išimtinai papiginti. Bus gaus- ma tik ką išėjusi rašytojo Jur- gio Jankaus trijų veiksnių dra- mos knyga "Peilio ašmenimis" — kaina 4 dol. Naujos plokštelės: Linksmų Kalėdų, Naujos-se- nos lietuvių dainos, Aurelija — Dainuojam Jums ir vaikučiam skirta "Sigutė". Visos kitos li- etuviškos knygos ir plokštelės, kalėdiniai atvirukai, drožiniai, albumai ir kitos pritaikintos ka- lėdinės dovanos. Neskaitantieji arba norį Kalėdų proga užsa- kyti kitiem Darbininką, tai ga- lės padaryti įmokėdami tik 5 dol. Į rengiamus šokius, kurie įvyksta Advento išvakarėse, kviečiami visi atsilankyti, nes salė yra labai erdvi. Vaisėse ga- lės dalyvauti visi, gražioj nuo- taikoj grojant Joe Karpus or- kestrui.

A. L. Tautinės sąjungos 1-jo skyriaus narių metinis susirinki- mas bus gruodžio 16, šeštadienį, 7 v.v. Amerikos Lietuvių Klubo patalpose, 1332 Halsey St. Brooklyne. Bus renkama nauja skyriaus valdyba, prane- šimai apie Lietuvos nepriklau- somybės 50 metų sukakties mi- nėjimą, Nepriklausomybės Fon- dą ir jo leidinį. Paskaitoje bus prisiminta 1926 gruodžio 17 į- vykiai. Vėliau — vaisės, pa- šnekesiai. Skyriaus valdyba kviečia visus narius, bendra- minčius ir neolituanus su filis- teriais dalyvauti susirinkime.

— Aldona Augustinavičienė Nasvytytė atvyksta iš Clevelan- do ir gruodžio 3 kalbės Carne- gie Endowment salėje, kur į- vyks pirmojo lietuvių moterų suvažiavimo minėjimas. Ji kal- bės apie moters kelią Lietuvos gyvenime. Be jos dar kalbės dr. Aldona Slepetytė-Janačienė apie pasaulio moterų ir lietuvių socialinę padėtį. Minėjimą ren- gia LMK Klubu Federacija ir Pasaulio Lietuvių Moterų Katali- kių Sąjunga. Pradžią 4 v. popiet.

Konsulų draugija New Yorke Lapkričio 20 dieną įvyko Sve- timų valstybių konsulų draugi- jos New Yorke bendri užkan- džiai, o po to susirinkimas, ku- riame buvo renkama nauja val- dyba. Naujuoju pirmininku iš- rinktas Liberijos generalinis konsulas David M. Thomas, o sekretoriu-įždininku — Indijos gen. konsulas dr. S. Gupta.

Naujasis pirmininkas daugelio lietuvių pažįstamas ir ži- nomas kaip Lietuvos draugas, kuris veik kiekvienais metais atsilanko Lietuvos generalinio konsulo ir Lietuvos Laisvės Komiteto ruošiamuose Vasario 16-sios priėmimuose.

Woodhavene išnuomojamas gražus, baldais apstatytas kam- barys vienam žmogui. Teirautis tel. VI 9-7308, vakarais po 6 val., šeštadienį ir sekmadienį visą dieną.

Dail. K. Zoromskio parodos atidaryme lapkričio 21 Phoenix galerijoje Manhattane. Iš k. į d. dail. Vytautas Ignas, svečias iš Philadelphiajos Vytautas Volertas, dail. Povilas Osmolskis, skulptorius Petras Vaskys iš Philadelphiajos, dail. Kazimieras Zoromskis, Ona Osmolskienė. Nuotr. V. Maželio

JUNGTINIS FINANSŲ KOMITETAS PRAŠO ATSILIEPTI

Prašoma atsiliepti ne vien tik organizacijų vadovų, bet ir pavienių lietuvių tų vietovių, kuriose neveikia jokia lietuviška organizacija. Jungtiniam Finansų Komitetui, kuris veiksnių yra sudarytas specialiam tikslui — lėšom teikti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo penkiasdešimtmečio minėjimo reikalui, svarbu sudaryti kuo plačiausius ryšius su viso laisvojo pasaulio lietuviams.

Kaip jau veiksmų ir šio komiteto spaudoje buvo skelbta, 1968 metais norima kuo garsiausiai prabilti į laisvojo pasaulio žmonių sąžinę apie pavergtos Lietuvos kančias ir lietuvių tautos teises būti nepriklausomai ir pagal savo tautos narių laisvą sprendimą savarankiškai tvarkyti savo gyvenimą. Kad tas mūsų balsas būtų išgirstas, reikia jausti pareigą kiekvienam lietuviui prie šio darbo prisidėti visom gali- mom priemonėm.

Komitetas mano, kad pirmoj eilėj šį atsiskaitimą turi išgirsti LB apylinkių vadovybės ir tuoj sudaryti vietos finansų komitetus iš įvairių vietos organizacijų atstovų arba, nesusant galimybių tai įvykdyti, pasiimti tas pareigas LB apylinkės valdybai. Mažiau lietuvių gyvena- mose vietovėse, kur LB apylin- kės nėra, vietos finansų komi- tetus sudaryti prašoma imtis iniciatyvos bet kuri veikianti organizacija. Kur nėra jokios lietuviškos organizacijos, pra- šoma atsiliepti pavieniui lietu- viams, sutinkančius būti centri- no komiteto įgaliotiniams. Vie-

tos finansų komitetai ir įgalioti- niai gaus iš mūsų reikalingus nurodymus ir paruoštą medžia- gą.

Š. m. spalio pradžioje buvo kreiptasi šiuo reikalu į LB apy- linkių pirmininkus. Pasirodė, adresai daugelio jau pasenę ir atsilieptum dar maža tegauta. Siu prašome naujas LB apyl. valdybas tuoj su mumis už- megsti ryšius.

Visų, kurie skaitys šį kreipi- mąsi ir kuriuos vienu ar kitu būdu jis liečia, maloniai prašo- ma atsiliepti adresu: United Lithuanian Committee, 29 W. 57th Street, New York, N. Y. 10019.

Jungtinis Finansų Komitetas

Parengimai New Yorke

Gruodžio 2 d. — Spaudos balius- šokiai St. Matthias parapijos salėje, 58-15 Catalpa Ave. (netoli Wood- ward Ave.), Ridgewood, N.Y. Ta pa- čia proga įvyks T. T. Pranciškonų naujų leidinių pristatymas.

Gruodžio 3d. — Pirmojo Lietuvių Moterų 1907 metų suvažiavimo Lie- tuvoje sukakties paminėjimas Car- negie Endowment salėje New Yor- ke. Rengia L. M. Klubų Federacija ir L. M. Katalikių Organizacijų Pa- saulinė Sąjunga.

Gruodžio 10 d. — Koncertas Tylos Bažnyčios minėjimo proga, Franklin K. Lane mokyklos salėje 4 val. po pietų. Rengia Liet. Religinė Šalpa ir Kat. Moterų Kultūros Draugija.

Gruodžio 17 d. — New Yorke Ateitinių šventė, moksleivių ir studentų įžodis Angelių Karalienės parapijos salėje.

Gruodžio 17 — Lietuviškos Kūčios Maspetho liet. parapijos salėje, 7 v. vak. Rengia New Yorke skautai.

Gruodžio 25 — Kalėdiniai šokiai, 8 val. v., 880 Club salėje, 880 Jamaica Ave., Brooklyne. Rengia Lietu- vos vyčių 41 kuopa.

Gruodžio 31 — Naujų Metų sutikimas. Rengia Laisvės Žiburio ra- dijas Apreiškimo parapijos salėje. 1968 m.

Sausio 7 — Maironio mokyklos eglutė vaikams Apreiškimo para- pijos salėje. Rengia mokyklos tėvų komitetas.

Vasario 24 — Užgavėnės — Liet. kryžiaus Flushing Meadows parke išlaikymui parenti. Lietuvių Pili- ečių Klube, Maspeth, N.Y., 7:30 val. vak. Rengia kryžiaus tvarkymo ir išlaikymo komitetas.

Kovo 3 — Kaziuo Mugė — Mas- petho liet. parapijos salėje. Rengia New Yorke skautai.

Kovo 17 — Vaikų kaulių balius Maspetho parapijos salėje. Rengia Maironio mokyklos tėvų komitetas.

Kovo 30 — Pianistės Aldonos Ke- palaitės koncertas Town Hall, New York, 5:30 val.

Kovo 31 — sekmadienį — madų paroda.

Balandžio 27 d. — Operetės Choro metinis koncertas šeštadienį 7 v.v. Knights of Columbus salėje 86-22 85th Street, Woodhaven.

Gegužės 4 d. 1968 m. — Pianistės Julijos Rajauskaitės koncertas, Town Hall, New York, 5 val. 30 min.

Gegužės 4 — sekmadienį, 7 v.v. pavasariniai šokiai, Knights of Co- lumbus salėje, 616 Jamaica Avenue, Brooklyne. Rengia Moterų Vienybė.

Birželio 2 — Chicago Liet. Ope- ros "Gražina" pastatymas koncerti- nėje formoje. Rengia "Laisvės Ži- burio" Radijo Klubas.

Birželio 8 — Maironio mokyklos abiturientų išleistuvės: iškilmingas aktas ir vaisės. Rengia Maironio mokyklos Tėvų komitetas.

Numatomus parengimus praneši LB New Yorke apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radziva- nu, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telef. HI 1-9720.

Brigita Pumpolytė, smuikininkė, koncertuos su savo trijo persekio- jamos Bažnyčios minėjimo gruod- džio 10 d. 4 v. popiet Franklin K. Lane mokyklos salėje Brooklyne.

Lietuvoje tragiškai žuvus mano broliui
GRAŽVYDUI,
 už jo vėlė aukojamas šv. mišios V. Atsimainymo bažny- čioje, Maspeth, N. Y., gruodžio 3 dieną 9:10 val. ryto. Prašome prisiminti maldoje.
 Nuliūdęs brolis Juozas Blažaitis su šeima;
 Lietuvoje liūdi tėvai, sesuo ir sužadėtinė.

Š. m. gruodžio 3, sekmadienį
 4 v. popiet
 CARNEGIE ENDOWMENT SALĖJE
 345 East 46 Street, New York City
 bus minimas
1907 METŲ PIRMASIS LIETUVIŲ MOTERŲ SUVAŽIAVIMAS KAUNE
 Kalbės: ALDONA NASVYTYTĖ-AUGUSTINAVIČIENĖ iš Clevelando ir Dr. ALDONA ŠLEPETYTĖ-JANAČIENĖ iš New Yorko • Vėliau bus literatūrinė dalis ir kavutė • Minėjimą rengia LMK Federacija ir Pasaulio Lietuvių Moterų Katalikių Sąjunga • Kviečiami visi atsilankyti!

BOSTONO ŽINIOS

Iš Jeronimo Kačinsko kūri- nių koncerto rengimo komite- to per klaidą buvo iškritusios dvi pavardės: Sv. Petro lietu- vių parapijos klebono kun. A. Baltraušno ir bostoniškiam ge- rai pažįstamo Jurgio Jašinsko. Koncertas įvyks gruodžio 10 d., 3 val. Jordan salėje Bostone.

Juozas Kapočiaus, Lietuvių Enciklopedijos leidėjo, 60 me- tų sukaktis prisiminta lapkri- čio mėn. kultūriniame subatva- karyje. Stasys Santvaras pris- tatė svečius, atvykusius iš to- liau. Apie Juozą Kapočių kalbė- jo prof. Jonas Puzinas, prisimi- nė jo išleistą Lietuvių Enci- klopediją. Jeigu ne jis, tai iš vi- so, turbūt nebūtų Lietuvių Enci- klopedijos. Dabar jis ryžtasi išleisti Lietuvių Enciklopediją anglų kalba. Sukaktuvininką daug kas sveikino žodžiu ir ra- štu. Trumpu ir nuoširdžiu žo- džiu atsakė ir pats sukaktuvi- ninkas, visiem padėkodamas.

Aktorius Henrikas Kačinskas, kuris dirba Amerikos Balse Wa- shingtone, aplankė savo brolių

Dr. Domas Jasaitis su žmona, gyvena Floridoje, vietoje kalė- dinių sveikinimų Balfui pasky- rė 20 dol. auką.

Maironio mokykloje paskuti- nės pamokos metu lapkričio 18 paminėta Lietuvos kariuomenės diena. Iš kariuomenės isto- rijos paėmėsi su iliustracijom įdomiai pravedė Aleksandras Vakselis. Vaizdus ekrane para- dyti pagelbėjo K. Bileris. Prita- kintą šventei poeziją dekla- mavo VI sk. mok. A. Jankauskas. Bendroje maldoje prisimi- nus žuvusius karius, minėjimas baigtas Tautos himnu.

Į pedagoginius lituanistikos kursų pirmieji užsiregistravo: Jūratė Balsytė, Rita Čepulytė, Rasa Navickaitė, Aida Palytė, Astra Ruzgaitė, Aldona Samu- tėsytė ir Algis Šimukonis. Kur- santų vyresnieji poeziją dekla- mavo VI sk. mok. A. Jankauskas. Bendroje maldoje prisimi- nus žuvusius karius, minėjimas baigtas Tautos himnu.

Elena Kepalaitė, išraiškos šokio menininkė iš New Yorke, sutiko dalyvauti "Laiškiu Lietu- viams" tradiciniame parengi- me, kuris įvyks 1968 kovo 9d. Chicagoje.

Nauja ilgo grojimo plokštelė "Sigutė" jau gaunama. Vaikam skirtas dainas ir pasakas išpi- ldo Aurelija Paukštelienė ir J. B. Jarai. Pasakas: Sigutė ir Liepsnabarzdis, Dainos: Milžinų šalis, Kartą karalaitis, Tindy, Žiema, Miegoti, vaikeli, Stri- ukis beuodegis. Kaina 5 dole- riai. Persiuntimui pridėdama 50 c. Gaunama Darbininko ad- ministracijoje.

Highland Park sekcijoj išnuo- mojamas butas iš 4 arba 6 kam- barių su baldais arba be jų. Skambinti po 6 val. vakaro MI 7-6160.

Bostone ir dviejose apylin- kėse buvo suorganizuotos de- monstracijos už pagalbą ir gi- nimą Pietų Vietnamo, o šių savaitė vėl organizuojama Bos- tone priemiesčiuose. Seniau bu- vo demonstruojama tik už pa- gelbą komunistam, dabar jau ir priešingai. Amerikiečių spa- uda apie prokomunistines de- monstracijas rašo labai plačiai, o apie šias pasitenkina mažo- mis žinėlėmis.

Apaštalas Jokūbas kalba apie Balfą

"Ką padės, mano broliai, jei kas sakyti turis tikėjimą, bet neturėtų darbų? Argi tikėjimas galės jį išganyti? Jei brolis ir sesuo būtų pliki ir stigtų jiems kasdieninio išlaikymo, ir kas nors iš jūsų sakyti jiems: Eikite ramybėje, susiži- dykite ir pasisotinkite, bet neduotumėt jiems, ko kūnui reikia, ką tai padės? Taip ir tikėjimas, jei jis neturėtų darbų yra pats savyje miręs."

(Jok. 2, 14-17)
 Aukus lietuviams varguoliams, sesei ir broliui, siusk: — BALTAs, 105 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211. Dievas to reikalauja, o valdžia tas aukas nuo mokesčių atleidžia.

Visi lietuviškos spaudos rėmėjai ir jaunimas kviečiamas atvykti į

DARBININKO SPAUDOS BALIŲ — ŠOKIUS

1967 gruodžio 2, šeštadienį
 7 val. vakaro
 ST. MATTHIAS PARAPIJOS SALĖJE
 58-15 CATALPA AVE., RIDGEWOOD, N. Y.
 (netoli Woodward Ave.)

Myrtle linijos traukinėliu vykstant, išlipsti Seneca arba Forest Ave. Autobusai eina iš Woodhaven ir iš Richmond Hill, sustoja arti salės. Myrtle ir Onderdonk Ave. kuri kerta Catalpa Ave., arba Fresh Pond Rd. kertanti Catalpa Ave., kur randasi pati sale.

LINKSMĄ PRIEŠADVENTINĘ PROGRAMĄ praves
Leonardas Žitkevičius

Joje dalyvauja: Vytautas Radzivanas, Petras ir Marytė Sandanavičiai, Algis Šimukonis ir Juozas Dudutis su savo kapela.

Bus pristatomi Darbininko — Tėvų Pranciškonų lei- diniai. Veiks gausus lietuviškų knygų ir muzikos plokštelių kioskas. Šokiams gros Joe Karpus orkestras. Lietuviškos vaisės su gausiu bufetu ir užkandžiais. Spaudos Baliaus valso premija ir kitos staigmenos. Įėjimo auka — 2 dol.